



ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር

ሰባተኛ ክፍል

አሥርቱ ትእዛዛት

ከኔ በቀር ሌላ
አማልክት አታምልክ

የእግዚአብሔርን ስም
በከንቱ አትጥራ

የሰንበትን ቀን
ትቀድሰው ዘንድ
አስብ

እናት እና አባትህን
አክብር

አትግደል

አታመንዝር

አትስረቅ

በሐሰት አትመስክር

የባለንጀራህን ሀብት
አትመኝ

ባለንጀራህን እንደ
ራስህ



በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የሰ/ት/ቤቶች ማደራጃ መምሪያ የመንበረ ፓትርያርክ

(ዓለም አቀፍ) የሰ/ት/ቤቶች አንድነት



ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ሰባተኛ ክፍል



በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የሰንበት
ት/ቤቶች ማደራጃ መምሪያ የመንበረ ፓትርያርክ (ዓለም አቀፍ)
የሰንበት ት/ቤቶች አንድነት የተዘጋጀ ፳፻፲፭ ዓ.ም

ያግኙን

Email

office@eotc-gssu.org

YouTube

[https://www.youtube.com/channel/
UC፳፫LE፩vp0FBsV፩TEfcpSmUg](https://www.youtube.com/channel/UC፳፫LE፩vp0FBsV፩TEfcpSmUg)

Facebook

<http://facebook.com/EOTC.GSSU>

Telegram

<https://t.me/EOTCNSSU>

Website

<https://eotc-gssu.org/a/>

Twitter

https://twitter.com/tibeb_felege

Copyright ©

2015 E.C



ብጽዕ አቡነ ማትያስ ቀዳማዊ
ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ
ሊቀ ጳጳስ ዘአክሱም ወዕጨጌ ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት

ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ሰባተኛ ክፍል



ብጹዕ አቡነ አቡነ አብርሃም
በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ
ቤተ ክርስቲያን መንበረ ፓትርያርክ
የጠቅላይ ቤተ ክህነት
ዋና ሥራ አስኪያጅ እና የባሕር
ዳር ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ

ብጹዕ አቡነ ቀሌምንጦስ
በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ
ቤተ ክርስቲያን መንበረ ፓትርያርክ
ጠቅላይ ቤተክህነት ጽሕፈት ቤት
የሰንበት ትምህርት ቤቶች ማደራጃ
መምሪያና የሰሜን ሸዋ ሀገረ
ስብከት ሊቀ ጳጳስ



በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የሰ/ት/ቤቶች ማደራጃ መምሪያ
የመንበረ ፓትርያርክ (ዓለም አቀፍ) የሰ/ት/ቤቶች አንድነት

መክሥተ አርዕስት (ማውጫ)

መክሥተ አርዕስት (ማውጫ)

ምዕራፍ አንድ

የክርስቲያናዊ ሕይወትና ምግባር ምንነት ፩

፩.፩ ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ፩

፩.፪ ክርስቲያናዊ ሕይወትና ምግባር ከምን

ይመነጫል? ፩

፩.፫ በነገረድኅነት የምግባር አስፈላጊነት ፫

ምዕራፍ ሁለት

ዐሥርቱ ቃላት አሪት ፭

፪.፩ ዐሥርቱ ትእዛዛት ፭

፪.፪ ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አታምልክ ፰

፪.፫ የእግዚአብሔር የአምላክህን ስም በከንቱ

አትጥራ ፫

፪.፬ የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ ፲፮

፪.፭ አባትህንና እናትህን አክብር ፲፱

፪.፮ አትግደል ፳፩

፪.፯ አታመንዝር ፳፬

፪.፰ አትስረቅ ፴

፪.፱ በባልንጀራህ ላይ በሐሰት አትመስክር ፴፫

፪.፲ የባልንጀራህን ሀብትና ንብረት አትመኝ ፴፮

፪.፲፩ ባልንጀራህን እንደራስህ ውደድ ፴፱

ምዕራፍ ሦስት

ንስሐ ፵፩

ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ሰባተኛ ክፍል

፫.፩ ንስሐ ምንድነው?

፵፩

፫.፪ ንስሐ እንዴትና ለማን እንገባለን?

፵፪

፫.፫ የንስሐ ውጤቱ ምንድነው?

፵፫

ዋቢ መጻሕፍት

፵፬

መግቢያ

ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ማለት ያማረና ክርስቲያን የሚያሰኝ ሥራ ማለት ነው። ክርስትና ብቻ ያለ ምግባር /ያለ በጎ ሥራ/ ውጤት ስለሌለው ሥነ ምግባር እንደሚያስፈልግ መፅሐፍ ቅዱስ ይነግረናል። /ያዕ ፪፥ ፲፯/ ክርስቲያን ከአለባበሱ ጀምሮ ውጫዊ አቋሙም ሆነ አጠቃላይ ሕይወቱ በማናቸውም ጊዜና ቦታ ሁሉ ክርስቲያንነቱን ሊገልጡ ይገባቸዋል። ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ኖረው ለሰውም ብርሃን ሆኖ እግዚአብሔርንና የእግዚአብሔር የሆኑትን አስደሰተ የሚባለው ያን ጊዜ ነው። ሥነ ምግባር የምንማረው በመንፈሳዊና ክርስቲያናዊ በሆነ መልኩ ስለሆነ ይህ ትምህርት ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ተብሏል።

በሃይማኖት ዓለም የሥነ ምግባር መሠረቶች በብሉይና በሐዲስ ኪዳን የተሰጡት ዐሥርቱ ቃላትና ስድስቱ ቃላት ወንጌል ናቸው። ሃይማኖታዊ የሥነ ምግባር ሕግ። በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር በነብዩ ሙሴ አማካኝነት ሕዝቡ እሥራኤል እንዲመሩበት የተሰጠ ሕግ ነው። በከሃሊነቱና በፈታሐነቱ እንደሰው ያይደለ ፈጣሪ እኛን ከስህተት መንገዶች ይመልሰን፣ የሕይወትን መንገድ ያመለክተን፣ ማድረግና አለማድረግ የሚገባንን ሁሉ ያስተምረን፣ ከእርሱም ጋር ያለንን ቃልኪዳን ለዘላለም ያጸናልን ዘንድ፣ ብንጠብቀው የሚጠብቀንን ሕግ

ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ሰባተኛ ክፍል

ሰራልን የማይለወጠውን የሕይወት መመሪያ በነብዩ አማካኝነት ሰጣን። የዚህ መጽሐፍም ዓላማ የሥነ ምግባር መሠረት የሆነውን ዐሥርቱ ትእዛዛትን ተንትኖ ማቅረብ ነው። በመጨረሻም የንስሐ አስፈላጊነትና መንገዶችን በጥቂቱ ያሳያል።

አጠቃላይ ዓላማ ተማሪዎች ይህንን ትምህርት ሲያጠናቅቁ

ዐሥርቱ ትእዛዛት በመባል ስለሚታወቀው የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ትምህርት ክርስቲያናዊ መልእክት ይረዳሉ።

የንስሐን ምንነትና ጽንሰ ሐሳብ ይገነዘባሉ።

ምዕራፍ አንድ

የክርስቲያናዊ ሕይወትና ምግባር ምንነት

፩.፩ ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር

ሥነ ምግባር፡-ማለት ደግነት፣በጎነት መልካም ጠባይ ማለት ነው። ክርስቲያን የሚለው ቃል ሲጨመርበት ደግሞ የተሟላና የተለየ ያደርገዋል። መልካም ጠባይ ማንም ሰው ሊኖረው ይችላል። ነገር ግን የተሟላ ዘላቂና የሁል ጊዜ ሆኖም ለሰማያዊ መንግሥት የሚያበቃው በክርስትና እምነት ሊኖሩ ነው። ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር፡- በምድር እያለን ሰማያዊ ኑሮ በመኖር ለሰማያዊ መንግሥት የምንበቃበት ሕይወት ነው። ሰውን ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔርንም ማስደስት ነው። ሰው እምነት ብቻ ሳይሆን ሥራም እንደሚያስፈልገው መጽሐፍ ቅዱስ ይነግረናል። ስለዚህ ለክርስቲያናዊ እምነት ሕይወት የሚሆነው ክርስቲያናዊ ተግባር ነው። ጌታ ለሰዎች ዋጋቸውን የሚሰጣቸው እንደ የሥራቸው መሆኑን የእግዚአብሔር ቃል ያስተምረናል። /ሮሜ ፪፥፯/ በእምነት የሚያድነን ጸጋውም መልካም ሥራን እንድናደርግ ያበረታታናል። / ኤፌ ፪፥፲/

፩.፪ ክርስቲያናዊ ሕይወትና ምግባር ከምን ይመነጫል?

ማንኛውንም ምግባር ውጤታማ በሆነ መልኩ ለመተግበር ሁሉም ሰው ያንን ምግባር በታማኝነት የሚያደርገበትን ምክንያት ጠንቅቆ ሊያውቀው እና ሊያምንበት ይገባል። ይህንን ማድረግ ካልተቻለ ግን የምናደርጋቸው ነገሮች ከስሜታዊነት የተነሳ፣ እንዲሁም ሌሎች ሰዎች ሲሰሩት ስላየን፣ ወይም ደግሞ አንድ የሆነ ጥቅምን ለማግኘት ከመፈለግ የመጣ ሊሆን ይችላል ማለት ነው። ይህ ደግሞ ዘላቂታዊነት ስለማይኖረው የትክክለኛ ሥነ ምግባር ምንጭ ነው ማለት አይቻልም። እግዚአብሔር እኛ የእርሱ እና ከእርሱ ጋር እንድንሆን የሚፈልገው ለጊዜው ሳይሆን በምድራዊ ሕይወትም በሰማያዊ ሕይወትም ጭምር ነው። በመሆኑም የትክክለኛ የክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ምንጮችን እንደሚከተሉት ይቀርባሉ፡-

እግዚአብሔር ለአዳም የሰጠው ትእዛዝ :-

እግዚአብሔር ሰውን እንዲህ ብሎ አዘዘው “ከገነት ፍሬ ሁሉ ብላ ነገር ግን መልካምንና ከፉን ከምታሳውቀው ፍሬ ከቶ አትብላ እርሷን በበላህ ቀን የሞት ሞትን ትሞታለህ አለው” ዘፍ ፪፡፲፮። ስለዚህ በገነት ካለችው ከዚች ፍሬ መብላት እና አለመብላት የመጀመሪያው በሥነ ምግባር የመኖር እና ያለመኖር ማሳያ ነበር ማለት ነው። አዳምም ይህችን ትእዛዝ መጠበቅ ባለመቻሉ ለእርሱ ብቻ ሳይሆን በእርሱ መስመር ለተወለዱት በሙሉ በኃጢአት መውደቅ ብቸኛ ምክንያት ሆነ።

ከፍቅር የተነሳ

ጌታችን በመዋዕለ ሥጋዊው እንዳስተማረው የሚወደኝ ቢኖር ትእዛዜን ይጠብቅ ብሏል የሐ ፲፬፡፲፮። በመሆኑም ማንም እግዚአብሔር አወዳለሁ የሚል ቢኖር መውደዱን በንግግር ሳይሆን በተግባር ሊያሳይ ይገባል። በሰውና በእግዚአብሔር ግንኙነት መካከል የሚያሳስበው የሰዎች እግዚአብሔርን መውደድ እንጂ የእግዚአብሔር ሰውን መውደድ መቼም ጥያቄ ውስጥ ገብቶ አያውቅም። በዘመናት ታሪክ የሚታየውና የሚታወቀው ሰዎች እግዚአብሔርን ሲያሳዝኑ እና ከእርሱ ሲለዩ እንጂ እግዚአብሔርን ያስደሰትንበት ጊዜ ጥቂት ነው።

ከዋለልን ውለታ የተነሳ

እግዚአብሔር ለሰው ልጆች ያልዋለው ውለታ የለም። የሚያደርጋቸውን ነገሮች በሙሉ የሚያደርጋቸው ከእርሱነቱ የተነሳ ቢሆንም የተደረገለት ግን እንደተደረገለት ሊያስብ እና ውለታውንም ሊመልስ ይገባል። እኛ የራሳችን ሆኖ ለእግዚአብሔር የምንሰጠው ምንም የለንም። ነገር ግን እኛነታችን ሲፈጥር ነጻ ፈቃድን አብሮ ሰጥቶናልና፤ እርሱ የሰጠንን ነጻ ፈቃድ ለራሱ መልሰን እንድንሰጠው ይፈልጋል። ለእርሱ ካልሰጠነው የእኛ ያልሆነውን ፈቃድ ለክፉ መንፈስ አሳልፈን እንሰጣለን። ራስን ለእግዚአብሔር መስጠት በተግባር፣ በሥራ እና በሕይወት ነው።

፩. ፫ በነገረ ድኅነት የምግባር አስፈላጊነት

በዘመነ ሐዲስ ለሰው ልጅ ምን ተጨማሪ ነገር ተሰጥቶታል፤ ኃጢአትን መፈጸም አለመፈጸም ትግል ውስጥ ከሚገባ አስቀድሞ ሊጠበቅባቸው የሚገቡ ነገሮችን ጌታችን አስተምሯል። ከዚህ በተጨማሪ ለሰው ልጅ እግዚአብሔር በቃላት የማይገለፅ እስከሞት ደረስ የጸና ፍቅር እንዳለ እግዚአብሔር ለሰው ልጆች አሳይቷል። በዘመነ ኦሪት ከነቢያት የሰሙትን የታዘዙትን ለመፈጸም ይኖሩ ነበር። በሐዲስ ኪዳን ደግሞ ጌታችን በምድር ተመላልሶ በነበያት የተሰጡትን ሕግጋት ጠብቆ እና የሰው ልጆች ከኃጢአት መጠበቅ አንደሚችሉ አሳይቶ፤ የሰው ልጅን ሽክም ተሽክሞ ከምንም በላይ መውደዱን በተግባር እስከ ሞት ድረስ አሳይቶ፤ ሕግን ሰጥቶ ከሕግ በታች ሆኖ መኖር እንደሚቻል አሳይቶ በአባቱ ቀኝ ተቀምጧል።

በነገረ ድኅነት ምን ተገኘ?

እግዚአብሔር የሰው ልጅን በፍቅር ቀረበ።

ለዘመናት ሲጠበቅ የነበረው የአምላክ ሰው መሆን የሰው አምላክ መሆን ትንቢት ተፈፀመ።

የሰው ልጅ በበደል እና በኃጢአት እንዲያድፍ ያደረገውን ሥጋ ጌታችን ተዋህዶ አከበረው።

በሲኦል የነበሩ ነፍሳት በጌታችን መውረድ፣ መወለድ፣ መሰቀል፣ መሞት ሲጠብቁት የነበረው የተስፋ ቃል ተፈፀመ።

በጌታችን መነሳት የሰው ልጅ በሙሉ ተስፋ ትንሣኤ እንዳለ አረጋገጠ።

በዚህ ሁሉ ለሰው ልጅ የክብር ሕይወት እንደተሰጠው ተመልክቷል። የተፈጠረውም ለክብር ብቻ እንደሆነ በተግባር አሳይቷል። የክብር ሕይወት ደግሞ በሥነ - ምግባር ብቻ የምትመጣ ሕይወት ናት። ከመቼውም እና ከምንም ጊዜ በላይ የሰው ልጅ የመዳን ነገር በሥራ



በመኖር አስከትሎም የቤተክርስቲያን ምስጢራትን በመፈጸም ንስሐ መግባትን ቅዱስ ሥጋውን ክቡር ደሙን መቀበል ላይ የሚወሰን ነው።

በነገረ ድኅነት ውስጥ የሰው ልጅ መዳን ወይም መኮነን በራሱ ፈቃድና መሻት እንዲሁም እምነትና ምግባራት ላይ የተመሠረተ ነው። ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ሃይማኖትን በመሠረት፤ ምግባርን በቤተ-ህንጻ ይመስላቸዋል። መሠረት ያለ ህንጻ ከቀን ሐሩር ከሌሊት ቁር እንደማያድን ሁሉ ሃይማኖትም ያለምግባር ከአጋንንት ፈተና ከሥጋዊ ጠላት ከገሃነመ እሳት አያድንምና። መሠረት ከህንጻ ጋር ቢተባበር ግን ከቀን ሐሩር ከሌሊት ቁር እንደሚያድን ሁሉ ሃይማኖትም ከበጎ ምግባር ጋር ቢተባበር ከፀብእ አጋንንት ከሥጋዊ ጠላት ከገሃነመ እሳት ያድናል። ሃይማኖትን ከምግባር ጋር አንድ አድርጎ የያዙ እንደሆነ ሁሉን መሥራት ይቻላል። ያዕ ፪ ÷ ፲፮

ምዕራፍ ሁለት

ዐሥርቱ ቃላት አሪት

፪.፩ ዐሥርቱ ትእዛዛት

እግዚአብሔር አምላክ በቀጥታ በሙሴ አማካኝነት ለእስራኤላውያን የተሰጠ ሕግ ነው። የተሰጡትም እስራኤላውያን ከግብፅ ከወጡ በ፫ኛው ወር ፋሲካን ካከበሩ በ፫ኛው ቀን በደብረ ሲና ሰፍረው ሳለ ነበር። ዘጸ. ፲፱ ÷ ፩-፬፣ በዘዳ. ፴፬ ÷ ፳፰፣ በዘዳ ፬ ÷ ፲፫ ላይ ዐሥርቱ ትእዛዛት ዐሥር መሆናቸውን እንረዳለን።

ዐሥር ቁጥር የምሉዕነት ምሳሌና መግለጫ ነው። እነዚህ ዐሥርቱ ትእዛዛትም በዐሥር ቁጥር መወሰናቸው ምሉዕ መሆናቸውን ማለትም ሁሉን የሚያጠቃልል ሕግጋትን ትእዛዛትን በውስጣቸው ያካተቱ መሆናቸውን የሚገልጥ ነው። ሕግጋትና ትእዛዛት ሁሉ በእነዚህ ዐሥር ትእዛዛት የሚጠቃለሉ ናቸው።

እነርሱም የሚከተሉት ናቸው።

- እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ነኝ ከግብጽ ምድር ከባርነት ቤት ነጻ ያወጣሁህ ነኝ ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ.... እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ አምላክ ነኝ ዘኁ. ፳ ÷ ፪
- የእግዚአብሔር የአምላክህን ስም በከንቱ አታንሳ እግዚአብሔር ስሙን በከንቱ ያደረገውን ይቀስፈዋል። ዘጸ. ፳ ÷ ፭
- የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ። ዘጸ ፳ ÷ ፰-፲፩
- አባትህን እና እናትህን አክብር እድሜህ ይረዝም ዘንድ እግዚአብሔር አምላክ በሚሰጥህ ምድር . . ዘጸ. ፳ ÷ ፲፪

- አትግደል። ዘጸ. ፳፻፲፫
- አታመንዝር። ዘጸ. ፳፻፲፬
- አትስረቅ። ዘጸ. ፳፻፲፭
- በባልንጀራህ ላይ በሐሰት አትመስክር። ዘጸ. ፳፻፲፮
- የባልንጀራህን ቤት አትመኝ ፣ የባልንጀራህን ሚስት አትመኝ ፣ ሎሌውንም፣ ገረዱንም፣ በሬውንም፣ አህያውንም ማንኛውንም ከባልንጀራህ ገንዘብ ሁሉ አትመኝ ።
- ባልንጀራህን እንደራስህ አድርገህ ውደድ። ዘሌ. ፲፱፻፲፰

እነዚህ ሕግጋት የብሉይኪዳን መሠረቶች ናቸው። እግዚአብሔር ሕግን ብትጠብቁ ብትፈፅሙትም ሕዝቤ ትሆናላችሁ እኔም አምላክ እሆናችኋለሁ ብሎ ቃልኪዳን ገባ። ሕዝቡም በአንድ አፍ ድምጻቸውን ከፍ አድርገው «እግዚአብሔርያለውን ሁሉ እናደርጋለን እንታዘዛለን» ብለው ቃልኪዳን ገቡ። ዘጸ. ፲፱፻፳፣ ፳፱፻፩-፳፯ ቅዱስ ጳውሎስም እንደነገረን ይህ ፊተኛው ኪዳን ያለደም አልተመረቀምናዕብ. ፲፰፻፳፪ ሙሴ ኪዳኑን ለማጽናት የደም መርጨት ሥርዓት እንዳደረገ።

በሐዲስኪዳንም ቢሆን በዐሠርቱ ትእዛዛት ሙሉ በሙሉ ተቀባይነት ያላቸው ሕግጋት ናቸው። ማቴ. ፭፻፲፯፣ ፲፱፻፲፭-፳፪፣ ዮሐ. ፩፻፲፪ እግዚአብሔር ሕዝቦቹና ልጆቹ ሊያደርገን ይህን ታላቅ ተስፋ በመስጠት ቃል ከገባልን እኛ ደግሞ ትእዛዜን ለመጠበቅ ምን ያህል ቃል ገብተንለታል? ጌታችን ብትወዱኝስ ትእዛዜን ጠብቁ ዮሐ. ፲፬፻፲፭ እንዲሁም ከሆነ እንደ እሥራኤላውያን እግዚአብሔር ያለውን ሁሉ እናደርጋለን እንታዘዛለን ብለን ከሁሉ በፊት ለእግዚአብሔር ቃል መግባት አለብን። ክርስትናውን ስንጀምር የመጀመሪያ ሥራችን መሆን ያለበት ይህ ነው።

የዐሥርቱ ትእዛዛት ዓላማ

ዐሥርቱ ትእዛዛት የተሰጡት በሚከተሉት ዓላማዎች መሠረት ነው፡ ይኸውም፡-

- 1. ከግብፅ ምድር ስላወጣቸው ውለታውን እንዲያስቡ፤
- 2. ወደፊት በአረማውያን መካከል ሲመላለሱ ከኃጢአት እንዲጠበቁ፤
- 3. አካሄዳቸው ምን ምን አቅጣጫ መከተል እንዳለበት ማሳየት ነው፡፡

ዛሬም ቢሆን እግዚአብሔር ከኃጢአት ዓለም ነጻ አውጥቶናል፡፡ ይኸውም በበግ ደም ሳይሆን በልጁ ደም የተፈፀመ ስለሆነ ውለታውን ከልብ ልናስበው ይገባናል፡፡ ስለዚህ ኃጢአትን በሚሰሩ ዓለማውያን መካከል ስንመላለስ ዐሥርቱ ትእዛዛትን በማስተዋል እንጠብቅ፤እንዲህ ከሆነ መንፈሳዊ አካሄዳችን መልካሙን አቅጣጫ የተከተለ ይሆናል ማለት ነው፡፡

የዐሥርቱ ትእዛዛት አከፋፈል

የክርስቲያን ሕግ የፍቅር ሕግ ነው፡፡ ቅዱስ ጳውሎስ ሌላውን የሚወድ ሕግን ፈጽሞታል ካለ በኋላ ከዐሥርቱ ትእዛዛት የተወሰኑትን በመጥቀስ ፍቅር የሕግ ሁሉ ፍፃሜ መሆኑን በግልፅ ተናግሯል፡፡ ሮሜ. 13፡፩-11 ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንዳስተማረን ፍቅር በሁለት ይከፈላል፡፡ ማቴ. 23፡፩-12

ፍቅረእግዚአብሔር፪. ፍቅረቢጽ

በተጨማሪም ጌታችን ሕግም ነቢያትም በነዚህ በሁለት ትእዛዛት ተጠቃለዋል ብሎ ስለተናገረ በዚህ መነሻነት በዐሥርቱ ሕጎች በፍቅር አከፋፈል መሠረት በሁለት ይከፈላሉ ማለት ነው፡፡ ይኸውም እንደሚከተለው ነው ፡፡



፩ኛ. ፍቅረእግዚአብሔር፡ከ፩ኛትእዛዝ እስከ ፫ኛ ያሉት ሲሆኑ እግዚአብሔርን የሚመለከቱ ናቸው።

፪ኛ.ፍቅረቢጽ፡ከ፬ኛ ትእዛዝ እስከ ፲ኛያሉት ሲሆኑ ባልንጀራን የሚመለከቱ ናቸው። በሌላ በኩል ደግሞ ከአዎንታዊና አሉታዊ ከመናገራቸው አንፃር በሁለት ይከፈላሉ ይኸውም፡-

- ሕግ በአሉታ የተነገሩ /አታድርግ/
- ትእዛዝ በአዎንታ የተነገሩ /አድርግ/

ከዚህም ሌላ ከአፈጻጸማቸው አንፃር ሲታዩ በሦስት ይከፈላሉ

- በሐልዮ የሚፈፀሙ ፩፣ ፫፣ ፬ እና ፱ በሐሳብ
- በነቢብ የሚፈፀሙ ፪ እና ፰ በመናገር
- በገቢር የሚፈፀሙ ፭፣ ፮፣ ፯ እና ፲ በሥራ ናቸው።

፪.፪ ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አታምልክ

ትርጉም

አንድ አምላክ እግዚአብሔር ብቻ ነው። ከሁሉ በፊት ለዚህ ዓለም ፈጣሪና አስገኝ፤ አሳላፊ ፤መጋቢ አለው። እርሱም እግዚአብሔር ነው ብሎ ማመን አለበት። ከእግዚአብሔር በቀር ሌላ ፈጣሪ መጋቢ የለም። ፈጣሪ እንደሆነ መዝ. ፺፱÷፫ ፣ዘፍ. ፩÷፩ ፣ዮሐ. ፩÷፫ ፣ዮሐ. ፲፬÷፲፭ መጋቢ እንደሆነ ዘፍ. ፩÷፳፱ ፣መዝ ፲፫፭÷፳፭ ፣መዝ ፲፬፮÷፯-፲፩ ፣ማቴ ፮÷፳፭-፴፫ እንዲህም ከሆነ አምላክ እግዚአብሔር ብቻ ነው።

ኢሳ. ፵÷፲-፲፫ ፣ ፵፬÷፮-፰ ት.ሆሴ ፲፫÷፬ ሰው ሌሎች አማልክት የሚመኘው የእውነተኛውን አምላክ የእግዚአብሔርን ሕልውና ሲክድ ነው። ስለዚህ የመጀመሪያው ትእዛዝ ሌሎች አማልክትን እንዳናመልክ



ብቻ ሳይሆን የእውነተኛውን አምላክ ሕልውና መካድ አምልኮቱን መዘንጋት እንደማይገባ ያስተምረናል። ኢሳ. ፵፮÷፱

አምላክ የለም የሚል ሰው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሰነፍ ተብሏል ። መዝ. ፲፫÷፩-፪ እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው። ኤልሻዳይ የሚለው ስሙም ይህን ያመለክታል ለእርሱ ለዘፋ ሁሉ አምላክ ይሆን ዘንድ እግዚአብሔር ለአብርሃም የተገለፀው በዚሁ ስሙ ነው። በሰው ዘንድ የማይቻለውን ነገር ሁሉ በእግዚአብሔር ዘንድ ይቻላል። ሉቃ. ፲፰÷፳፯ አንዳንዶች ግን የእግዚአብሔር ሁሉን ቻይነት በመዘንጋት ለሚፈልጉት ነገር ችሎታ ያላቸው ሌሎች ባዕድ አማልክቶችን ቀርጸው ያመልኳቸው ነበር ይሁን እንጂ ያሰቡት ነገር ሁሉ ሲሳካላቸው አይታይም። ለእግዚአብሔር ግን ምንም የሚሳነው ነገር የለም። ዘፍ. ፲፰÷፲፬፣ ሉቃ ፩÷፴፯ ሁሉን ማድረግ ይችላል። እርሱን ብቻ ማምለክ ይገባል።

አንድ ነገር ማድረግ እንዳይችል የሚከለክለው ማንም የለም። ዳን. ፬÷፴፭ ፣ ኢሳ. ፵፫÷፲፫ እግዚአብሔር አይለወጥም። ሚል. ፫÷፮ የእግዚአብሔርም ክርለዘላለምነው። መዝ. ፴፪÷፲፩ ፣ መዝ. ፲፩÷፳፭-፳፰ ማቴ. ፳፬÷፴፭ ስለዚህ እግዚአብሔር የተናገረውን ቃል የማያስቀር መሆኑን ማመን ይገባናል። ባለፉት ዘመናት የሰራ እግዚአብሔር ዛሬ እንደማይሰራ ማሰብ የራሳችንን አማራጭ አምላክ መፍጠር የለብንም እግዚአብሔር ትናንትም ዛሬም ወደፊትም ያለ ነው። ዕብ. ፲፫÷፳ እግዚአብሔር መንፈስ ነው። ስለዚህ አይወሰንም የሐ. ፩÷፲፰ ፣ ፩ኛዮሐ ፬÷፲፪ ነገር ግን ሰዎች የማይታይና የማይዳሰስውን ግዙፍ የሆነ አምላክ በመፈለግ ከእግዚአብሔር ሲለዩ ሌሎች አማልክትን ሲያመልኩ ይታያል። ዮሐ. ሥራ ፭ ፣ ዮሐ ፳ የመጀመሪያው ትእዛዝ ግን ይህን እንዳናደርግ ይከለክለናል። ይህን ሕግ የሚያፈርሱ ሰዎች ብዙ ዓይነት በደል ይበድላሉ። ይኸውም

- የእግዚአብሔርን ለእግዚአብሔር የተባለውን ትእዛዝ ይለውጣሉ፤

- ከቤተክርስቲያን አንድነት ውጭ ይሆናሉ፤
- ተስፋቢ ሁሉ የጨለመባቸው ሆነው ይገኛሉ።

ምልክት ከእግዚአብሔር በቀር ለማንም ሊሰጥ አይችልም ደግሞም አይገባም አክብሮትና ፀጋ ስግደት መስጠት ስማቸውንም መጥራት ግን ለመላእክት ለቅዱሳን ሁሉ ልናደርግ ይገባናል። በቅዱሳንም ስም ምጽዋት ልንሰጥ በጎአድራጎት ልንፈፅም እንችላለን። በጸሎትም ስማቸውን ልንጠራ የአማላጅነታቸው ቃልኪዳን እንዲፈጽሙልን ልንለምን እንችላለን። ማቴ ፲፩፡፵፩-፬

የባሕርይና የጸጋ አምላክነት

አምላካችንና ፈጣሪያችን እግዚአብሔር አምላክነቱን በመጽሐፍ ቅዱስ በብዙ ቦታዎች “አምላካችሁ እግዚአብሔር ” እያለ ተገልጿል። ብዙም ጊዜም ራሱን በተለያየ መንገድ ለሰው ልጆች ገልጿል። ለምሳሌ ለነብዩ ሙሴ “እኔ የአባትህ አምላክ የአብርሃም አምላክ የይስሐቅ አምላክ የያዕቆብም አምላክ እኔ ነኝ”/ዘጸ ፴፮/ ብሎታል። የባሕርይ አምላክ የምንለው አምላካችን ልዑል እግዚአብሔርን ብቻ ነው። አምላክነቱ ከማንም ያልተገኘ ለራሱ ብቻ ሲሆን ለሌሎችም ቅዱሳን የጸጋ አምላክነት ይሰጣል። መጽሐፍ ቅዱስ ቅዱሳንን አማልክት ይላቸዋል። መዝ. ፹፩፡፮፤ ዮሐ. ፲፩፡፱፬ ለምሳሌ ሙሴን ለፈርኦን አምላክ አድርጌአለሁ በማለት እግዚአብሔር ነግሮታል። ዘጸ. ፮፡፩ ከዚህም ጋር ሁላችንም የእግዚአብሔርን ቅዱሳንን እናከብራለን ይኸውም ከመጀመሪያው ትእዛዝ ጋር የሚያጋጭ አይደለም። የእግዚአብሔርን አክብሮት አምልኮት ለቅዱሳን አንሰጥምና እንዲሁም ለእነርሱ የምንሰጠው ክብር እግዚአብሔርን ማክበር ስለሆነ በብዙ ምስጋና ለእግዚአብሔር እናቀርባለን። ፪ኛቆሮ. ፱፡፲፫ ስለዚህ ቅዱሳንን ማክበር ከእግዚአብሔር ውጭ ልዩ አምልኮት አለመሆኑን መገንዘብና ማስገንዘብ ያስፈልጋል።

ሌሎች አማልክት

ሰው እንደ እግዚአብሔር የሚያያቸውና ብቸኛውን የእግዚአብሔር ባሕርይ የሚሰጣቸው ነገሮች ሁሉ አምላክ ሊሆኑ ይችላሉ።

- ገንዘብ ማቴ. ፮÷፳፬ ፣ ፲፱÷፳፪ ፣ ዮሐ.ሥራ ፭÷፩
- የሰው ኃይል ኤር. ፲፯÷፭
- የሰው ጥበብ፣ ዕውቀት ኤር. ፱÷፳፫
- ሆድ፣ ራስ ወዳድነት ፊል. ፫÷፲፱
- የምንታመንባቸው ሰዎች መዝ. ፻፵፭÷፫
- አለቆቻችን ወገኖቻችን የሐ. ሥራ ፭÷፳፱
- አባትና እናት ማቴ. ፲÷፴፯
- ጌጣጌጥ ዘፍ. ፴፭÷፪-፬
- ተድላ ደስታ ፪ኛጢሞ. ፫÷፬
- የተቀረጸ ምስል ዘጸ ፳÷፬ የሐ.ሥራ ፲÷፩-፲፮
- ጠንቋይ፣ ሚርተኛ፣ ቃልቻ፣ መናፍስት ጠሪ ፩ኛሳሙ. ፳፰ ÷ ፫-፲፱፣ ኤር. ፳፱÷፰ ፣ የሐዋ.ሥራ ፲፫÷፮-፲፪ ፣ የሐዋ. ሥራ ፲፮÷፲፮-፲፰

የተቀረጸ ምስል እና የቅዱሳት ሥዕላት ልዩነት

የተቀረጸ ምስል ማለት አንድ ቅርጽ ሠርቶ ይህ አምላክን ይመስላል ወይም አምላክ ነው ብሎ የሚመለከ ምስል ነው። ይህ ጣዖት ይባላል። በዚህ ትእዛዝ መሠረት የማናቸውንም ምስል የተቀረጸ ምስል በሦስት ይከፈላል።

ይኸውም፡-

በላይ በሰማይ ባለው ነገር የተቀረጸ ምስል ምሳሌ ፀሐይ፣ ጨረቃ፣ ከዋክብት፣ የሚበሩ አክዋፍ ወ.ዘ.ተ

በታች በምድር ባለው የተቀረጸ ምስል ምሳሌ በወንድ መልክ ባሉ ነገሮች የተቀረጸ ምስል ምሳሌ በዓሣ፣ በጉማሬ፣ በአዞ ወ.ዘ.ተ ዘዳ. ፬÷፲-፲፱ ተመልክቶ የተቀረጸ ምስል ወይም ጣዖት በሚመለከቱት ነገሮች ሊሠራ ይችላል።

- በማዕድን /ወርቅ፣ ነሐስ፣ ብረት፣ ብር/ በማስቀረጽዘጸ. ፴፬÷፲፯፣ ኢሳ ፴÷፳፪
- እንጨት በመጥረብ ኢሳ. ፵÷፳
- ድንጋይ በማለዘብ ምስል ቀርጾ ጣዖትን ማምለክ የአሕዛብ/ የአረማውያን ልማድ ነው። ነገር ግን እሥራኤልም ቢሆኑ ከግብፅ ምድር ያወጣቸውን አምላክ እግዚአብሔርን በመዘንጋት ብዙ ጊዜ ጣዖትን አምልከው እንደነበር የሚከተሉት ጥቅሶች ያስረዳሉ። /ምሳ. ፪÷፲፩-፲፬፣ ፪ኛ ነገ. ፲፯÷፯-፰፣ ፩ኛነገ. ፲፪÷፳፭-፴፪/

በዚህ በአንደኛው ትእዛዝ እኔ እግዚአብሔር አምላክ ቀናተኛ ነኝ በማለት እግዚአብሔር እንዳስረዳው ሰው ለእጁ ሥራ ሲንበረከክ በተመለከተ ጊዜ ዝም ብሎ አልተመለከተም ብዙ ጊዜ ይቆጣ ነበር ዛሬም ቢሆን የእግዚአብሔር ቅጣት እንዳይሰነዘር የተቀረጹ ምስሎችን ማራቅ አለብን።

ቅዱሳት ሥዕላት በአቢያተ ክርስቲያናት ግድግዳ ላይ በቅዱሳት መጻሕፍት ላይ በሸራ ፣ በገበታ በብራና ፣ ለየብቻው ለአያያዝ በሚመች ሁኔታ ፣ ወዘተ ... በቀለም ወይም ለጭረት ባለ ሁለት አውታር /two dimensional/ ሆኖ የሚሰራ ሲሆን በእግዚአብሔር ፈቃድ የእግዚአብሔር ስም በሚጠራበት ቦታ የሚቀመጡና ከቅዱስ ሥዕሉ ባለቤት ተራዳኢነትንና በረከትን ለማግኘት የሚጠቅሙ የእግዚአብሔር ልዩ ስጦታዎች ናቸው።

አምላካችን እግዚአብሔር ለሙሴ በሰጠው ትእዛዝ መሠረት፤ ጠቢቡ ሰለሞን በእግዚአብሔር ትእዛዝ ታላቁን ቤተመቅደስ በሥራ ጊዜ ሥዕለ ኪሩብን ዐሥርተው በቤተመቅደስ ውስጥ አስቀምጠዋል ፤ በቤተመቅደሱ ግንብ ዙሪያ በውስጥም በውጭም በበሮች ላይ የኪሩቤልን የዘንባባ ዛፍ የፈነዳ አበባ አስመስሎ ሥዕሎችን ሰርቷል /፩ ነገ ፮፣፳፫-፳፮/ ሊቀ ነቢያት ሙሴም ከእግዚአብሔር ለታዘዘው መሠረት በአስሩ ቤተመቅደስ መጋረጃዎች እንዲሁም በስርየት መክደኛው ላይ ሥዕለ ኪሩቤልን ሰርቷል ዘዳ /፳፭፣፲፰-፳፪/

በዮሐ ፫፣፲፬ ላይ ሙሴ እባብን በአላማ እንዳስቀለ (ዙኑ ፳፩፣፰-፱) የሰው ልጅ የተባለ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም እንደሚሰቀል ቅዱስ ጳውሎስም « የማታስተውሉ የገላያትን ሰዎች ሆይ በዓይናችሁ ፊት ኢየሱስ ክርስቶስ እንደተሰቀለ ሆኖ ተስሎ ሲገለጸቸው እንመለከታለን።” /ገላ ፫፣፩/ እሥራኤል ዘሥጋ እባብ አይተው ከደዌአቸው እንደተፈወሱ እሥራኤል ዘነፍስ የምንባል እኛ ክርስቲያኖች እንዴት የመስቀሉን ሥዕል አይተን ከሥጋና ነፍስ ደዌ አንፈወስ!

በመጀመሪያው ምእተ ዓመት የነበሩ ክርስቲያኖች በመከራ ይኖሩ ስለነበር ሥርዓተ አምልኮአቸው በክበበ ምድረ (በካታከሞች) ውስጥ ይፈጽሙ ነበር። በዋሻው ውስጥ የመጽሐፍ ቅዱስን ታሪክ የሚገልጹ ሥዕላትን ይስሉ ነበር። ይህም ቅዱሳት ሥዕላት ራሳቸውን ወንጌል መሆናቸውን ያስተምሩናል።

፪.፫ የእግዚአብሔር የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥራ፤

የስመ እግዚአብሔር ታላቅነት፤

ስም ሲባል አንድ ነገር ከሌላው ተለይቶ የሚታወቅበት መጠሪያ ነው። ስም ጠባይን ግብርንና ሁኔታን እንደሚገልጥ ሆኖ ሊሰየም ይችላል። እግዚአብሔርም ባሕርዩን ሕልውናውን ግብሩን የሚገልጹ ብዙ ስም

አለው። ዘጸ. ፲፭÷፫ ፣ አሞጽ ፬÷፲፫ ከብዙዎቹ የእግዚአብሔር ስሞች ሦስቱን እንደሚከተለው እንመለከታለን።

ኤል ኃያል ነው። ዘፍ. ፲፮÷፩

ኤሉሄ አምላክ ማለት ነው። ማቴ. ፳፯÷፴፯

ያሕዌ ያለና የሚኖር ማለት ነው። ዘፍ. ፳፪÷፬፣ ዘጸ. ፫÷፲፫-፲፭ ፣ ዘጸ. ፲፯÷፲፭ ክርስቶስ እርሱ እግዚአብሔር ነው። በሐዲስ ኪዳን እግዚአብሔር ወልድ በሥጋ ሲገለጥ በሚከተሉት ስሞች ተጠርቷል።

- አማኑኤል ኢሳ. ፯÷፲፬ ፣ ማቴ. ፩÷፳፫
- ኢየሱስ ማቴ. ፩÷፳፭ ፣ ሉቃ. ፩÷፴፩
- ክርስቶስ

የእግዚአብሔር ስም ባዶ ቃል አይደለም፤ ግርማውን ይዞ ይገኛል። ማቴ ፲፰÷፳ የማይታየው እግዚአብሔር ራሱን የገለጠው በሰው አማካኝነት ነው። በተለይም ክርስቶስ በሥጋ በተገለጠ ጊዜ ስሙን ለዓለም አስታውቋል። ዮሐ. ፲፯÷፳፯ ስሙም ከሁሉ በላይ ነው። «እግዚእ መባልን፣ አምላክ መባልን፣ ወልድ መባልን ሰጠው» ፊል. ፪÷፱-፲፩

ስመ እግዚአብሔር መቼና እንዴት ይጠራል?

- በጸሎት ጊዜ ኢዮ. ፪÷፴፪፣ ዮሐ ፲፬÷፲፬
- በሰላምታ ጊዜ ጴጥ ፩÷፩-፪ ፣ ት.ሚል ፩÷፲፩ ፣ ፊልጵ ፪÷፲
- በአምልኮ ጊዜ መዝ. ፻፴፬÷፫ ፣ ት.ሚል. ፩÷፲፩፣ ፊልጵ ፪÷፲
- በቡራኬ ጊዜ ዘኁል. ፯÷፳፫ ፣ ፪ኛቆሮ ፲፫
- በመክራና በደስታ ጊዜ

የእግዚአብሔር ስም ስንጠራ ራስን ዝቅ በማድረግ በመፍራትና በመራድ

መሆን ይገባል።

ስመ እግዚአብሔርን በከንቱ መጥራት ማለት ምን ማለት ነው?

ከንቱ ማለት በእግዚአብሔር የተናቀ የማይገባ ምናምንቱ ነገር ማለት ነው። የእግዚአብሔርን ስም በእንዲህ አይነት ሁኔታ መጥራት እንደማይገባ ይህ ትእዛዝ ያስተምረናል፡ ያስተምረናል ነገሮች ከንቱ እንደሆኑ መጽሐፍ ቅዱስም ያስተምረናል።

- የሰው ሥጋዊ ፈቃድ ኢዮብ $\bar{x} \div \bar{f}$ ፣ መዝ ሸ፰ ÷ ሩ-፯ ፣ ሮሜ. ፰ ÷ ፳ ፣ ኤፌ. ፬ ÷ ፲፯
- ጣዖትን ማምለክ ጀኛነገ. $\bar{f} \div \bar{f} \div \bar{f}$ ፣ ኢሳ. ፶፬ ÷ ፱
- ሐሰተኛ ትንቢት ሕዝ. $\bar{f} \div \bar{f} \div \bar{f}$ ፣ ዘካ. $\bar{f} \div \bar{f}$ ፣ ጀኛጴጥ. ፪ ÷ ፲፰ በነዚህ ከንቱ ነገሮች የእግዚአብሔርን ስም መጠቀም ስሙን በከንቱ መጥራት ነው። ይኸውም
- በእግዚአብሔር ስም በሐሰት መማል ዘካ. $\bar{f} \div \bar{f}$ ፣ ማቴ. $\bar{f} \div \bar{f} \div \bar{f}$
- በእግዚአብሔር ስም መራገም ማቴ. $\bar{f} \div \bar{f}$ ፣ ሮሜ $\bar{f} \div \bar{f}$
- በእግዚአብሔር ስም መጠንቆል ኢሳ. $\bar{f} \div \bar{f}$ የእግዚአብሔርን ስም ማቃለልና ክብር አለመስጠት ስሙን ከንቱ ማድረግ ነው። ምሳሌ በእግዚአብሔር ስም ለተቀደሱት ነገሮች ክብር አለመስጠት ዳን. $\bar{f} \div \bar{f} \div \bar{f}$
- በእግዚአብሔር ስም የተናገረውን ቃል አልፈፀመም። ዘጸ. $\bar{f} \div \bar{f} \div \bar{f}$ በስሙ ወይም ስለስሙ የምናስተምረውን በተግባር አለማዋል። ሮሜ. $\bar{f} \div \bar{f}$ ፣ ቲቶ. $\bar{f} \div \bar{f}$ ይህ ትእዛዝ ብርቱ ማስጠንቀቂያ የያዘ ስለሆነ በማስተዋል ልንጠብቀው ይገባል።

፪.፩ የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ አስብ

ሰንበት ለምን ተሰራ?

የቃሉ ትርጉም አቆመ አረፈ ማለት ነው። ይህ ማለት የሰው ልጅ ከጌታ ጋር የሚቀራረብበት መገናኛ መንገድ ነው። ከማንኛውም ሥጋዊ ተግባር የምናርፍበት ትርጓሜው የእግዚአብሔርን ሥራ እንድናስታውስ የሚያደርግበት ቀን ነው።

ይኸውም በቅዱስ መጽሐፍ ተጽፏል። ሰንበት የመንግሥተ ሰማይ ምሳሌ ነች። የሰው ልጅ በዓለም ሠርቶ ወጥቶ ወርዶ በመልካም ሥራው የሚያርፍበት ቦታ ናት። ሰው ዕረፍት የሰንበት ቀን ከሥነ-ፍጥረት ጀምሮ የታወቀ ነው። ዘዳ. ፭÷፲፬ ፣ ማር. ፪÷፳፰ የሰንበት ቀን ከሥነ ፍጥረት ጀምሮ የታወቀ ነው። እግዚአብሔር ስድስቱን ቀናት ፈጥሮ በሰባተኛው ቀን አርፎአል ዘፍ. ፪÷፪-፫ ለዚህ ትእዛዝ መነሻ የሆነው ይኸው ነው። የሰንበት ቀን የዕረፍት ቀን ስለሆነ የሚከተሉት ሁለት ነገሮችን ያሳስበናል።

- ሰው በኃጢአት ከመውደቁ በፊት ከአምላኩ ጋር ያለውን ግንኙነት የነበረውን ዕረፍት
- ከጌታችን ከመድኃኒታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝነት የተገኘውን ዘለዓለማዊ የነፍስ ዕረፍት ዕብ. ፬÷፩-፲ በሐዲስ ኪዳን ሰንበት ሁለት ናቸው ቀዳሚትና እሑድ።

ሰንበትን እንዴት እናክብር?

የሰንበት ቀን የዕረፍት ቀን ስለሆነ የሰው ልጆች ዕረፍት እንድናገኝ ስድስት ቀን በሥራ የደከመው ሰውነታችን እንዲታደስ እግዚአብሔር የሠራልን ትእዛዝ ነው። ስለዚህ ሥጋዊ ፈቃዳችንን በዚህ በተቀደሰው ቀን ከማድረግ በመከልከል ሰንበትን ማክበር አለብን። ኢሳ. ፶፰÷፲፫ እኛ በሰንበት ከመሥራት ተከልክለን ሠራተኞቻችንን ሆነ እንስሶቻችንንም

እንድናሰራ አልተፈቀደም። ዘዱ ፭÷፲፬ የሰንበት ቀን ከሥራ ተከልክለን የምናርፍበት ቀን ብቻ ሳይሆን ባልተከፈለ ልቡና እግዚአብሔርን የምናመልክበት ቀን ነው። “ኢታንሳኦ እደዊከ ወእገሪከ በሰንበት ለገቢረ ኩሉ ፈቃድከ ወይታውስኦ ቃለ ህሱመ በኃቤከ” እንዲል ቅዱስ ያፌድ/ ጸመ ድን/

እንዲያው የዚህ ትእዛዝ ዋናው ቁምነገር ይህ ነው። ስለዚህ ቀን የተግባር ዕረፍት ነው ስለተባለ ሥራ ፈተን መዋል ያለብን በተቀደሰው የእግዚአብሔር ጉባኤ መገኘትና እግዚአብሔርን ማምለክ ቃሉን በመማር ከእግዚአብሔር የሚገኘውን ሰላምና ዕረፍት መቀበል አለብን። ዘሌ. ፳፫÷፫ ከዚህም ሌላ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሰንበት መልካም ሥራ መሥራት ተፈቅዷል ብሎ ባስተማረው መሠረት መልካም ሥራ በመሥራት እናከብራታለን። ምሳሌ፡ጌታችን በዚህ ቀን በሽተኞችን ይጎበኝና ይፈውሳቸው ነበር። ማቴ. ፲፪÷፲፪ እኛም በሽተኞችን፣ የታሰሩ ሰዎችን መጠየቅ ይገባናል። ወደ ቤተክርስቲያን በመሔድ መባዕ በማግባት ለድሆች ምጽዋት መስጠት፣ የተጣሉ ሰዎችን ማስታረቅ ይገባል። በመንፈሳዊ ጉባኤያት ሁሉ መገኘት የእግዚአብሔርን ቃል መስማትና ለእግዚአብሔር ዝማሬን ማቅረብ ተገቢ ነው። ለነፍሳችን ዕረፍት የምናገኘው ከክርስቶስ ነው።

ጌታችን ወደ እኔ ኑ ከእኔም ተማሩ ለነፍሳችሁም ዕረፍት ታገኛላችሁ ይላል። ማቴ. ፲፩÷፳፰ ስለዚህ ዘላለማዊ ዕረፍት በልባችን እናገኛለን። በሰንበት ቀን ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን ስንቀበል ሰላምና ዕረፍት የሆነው ክርስቶስ ከእኛ ጋር ይኖራልና። ዮሐ. ፮÷፶፮ እንግዲህ በክርስትና ሰንበት የሚከበረው በዚህ መልክ ነው። የእግዚአብሔር ቃል እንዲህ ይላል። “እንግዲያስ የሰንበት ዕረፍት ለእግዚአብሔር ሕዝብ ቀርቶላቸዋል ወደ ዕረፍቱ የገባ፤እግዚአብሔር ከሥራው እንዳረፈ፤ርሱ ደግሞ ከሥራው ዐርፏልና እንግዲህ እንደዚያ እንደ አለመታዘዝ ምሳሌ ማንም እንዳይወድቅ ወደዚያ ዕረፍት ለመግባት እንትጋ።” ዕብ. ፬÷ ፱-፲፩

ስለ ሰንበተ ክርስቲያን የቤተክርስቲያን አስተምህሮ

ሰንበት እሁድ የምንለው ቀን ነው። እሁድ ማለት አንደኛ፣ መጀመሪያ ማለት ነው፤ ሥነ ፍጥረት የተጀመረበት ዕለት ነውና።

የመጀመሪያዎቹ ክርስቲያኖች ለዚህ የመጀመሪያው ቀን ልዩነት በመስጠት ይሰበሰቡበት ነበር። ስለዚህ ቀን ከመጽሐፍ ቅዱስ የሚከተለውን እንረዳለን።

- ጌታ እንደተነሳባት/ የሐ ጳ፥ ፩-፳፭/
- መንፈስ ቅዱስ እንደወረደበት/ የሐዋ ፪፥ ፩- ፵፩/
- የጢሮዳ አማኞች እንደሚሰበሰቡበት/ የሐዋ ፳፥፯/
- ገንዘብ እንደሚያዋጡበት/ ፩ኛ ቆሮ ፲፪፥፪/
- የሐንስ በራዕዩ “የጌታ ቀን” የሚላትም ይህችን ቀን ነው። / ራዕ ፩፥፲/

ከቤተክርስቲያን ታሪክ ደግሞ ንጉሡ ቆስጠንጢኖስ ዕለተ እሁድ የክርስቲያኖች ቀን ስለሆነች ሥራ እንዳይሰራ እንደወሰነ ይተረካል። ይህ ማለት በሕገ መንግሥቱ አጽድቆ አወጀው ለማለት እንጂ በክርስቲያኖች ዘንድ ዕለተ እሁድ ከጥንት ጀምሮ የታወቀችና የተከበረች ዕለት ናት። እኛም ዘወትር በቅዳሴያችን

“የም በዛቲ ዕለት እለ ተጋብእክሙ ውስተ ዛቲ ቤተክርስቲያን አጽምኡ ቅዳሴሃ እንተ ይእቲ ሰንበተ ክርስቲያን ቅድስት” ዛሬ በዚህች ቀን በዚህች ቤተክርስቲያን የተሰበሰባችሁ ምዕመናን ክብርት የምትሆን የክርስቲያንን ሰንበት ቅዳሴ ስሙ። /ቅዳሴ አትናቴዎስ/ የሚለውን የዲያቆኑን አዋጅ እናስታውሳለን ።

፪.፭ አባትህንና እናትህን አክብር

አባትና እናት በክርስትና አስተምህሮ

የሥጋ አባትና እናት

ወላጆቻችን ዕብ. ፲፪ ÷ ፱ ፣ ዘፍ. ፪ ÷ ፳፬

የትውልድ አባት ዮሐ. ፬ ÷ ፲፪

የአንድ ዓይነት የኑሮ ወገን አባት ዘፍ. ፬ ÷ ፳

አሳዳጊ /ሞግዚት/ ፩ኛ. ቆሮ ፬ ÷ ፲፭

በወላጆቻችን ዕድሜ የሚገኙ

የቀለም አባቶች

የሀገር መሪዎች ሮሜ. ፲፫ ÷ ፯ ፣ ፩ኛጴጥ. ፪ ÷ ፲፯

ሽማሌዎች ዘሌ. ፲፱ ÷ ፴፪ ፣ ፩ኛጴጥ ፩ ÷ ፪

የጡት አባት

የእንጀራ አባት

የመንፈስ አባትና እናት

የንስሐ አባት

ካህናት

የወንጌል ሰባኪ. ፩ኛ. ቆሮ ፬ ÷ ፲፭፣ ፩ኛጤሞ ፭ ÷ ፲፯፣ ፩ኛተሰ. ፭ ÷ ፲፪

ቅዱሳን አባቶች እና እናቶች ዳን. ፯ ÷ ፳፯

የክርስትና አባትና እናት

አባትና እናትን ማክበር እንዴት

አባትና እናት ማክበር ማለት መውደድ፣ መታዘዝ፣ መርዳት፣ አለማቃለል ማለት ነው። ዘሌ. ፲፱ ÷ ፫ ፣ ዘዳ. ፳፯ ÷ ፲፮፣ ቆላ. ፫ ÷ ፳ በሁሉ ለወላጆቻችሁ ሲል በሁሉ የሚለው ቃል ብዙ ነገሮችን ያመለክታል። ይኸውም

ምክራቸውን በመስማት ምሳ. ፩ ÷ ፰፣ ፩ኛሳሙ. ፪ ÷ ፳፭

በተቸገሩ ጊዜ የሚያስፈልጋቸውን በመስጠት ዘፍ ፬÷፲፪

በሌላቸው ጊዜ የሚረዱበትን መንገድ ማዘጋጀት ዮሐ. ፲፱÷፳፮-፳፯

በጠቅላላው ለወላጆች ብድራትን መመለስ ፩ኛጢሞ. ፭÷፬

ወላጆችንም ሆነ ሌሎችንም የሥጋና የመንፈስ አባቶችን ሲኖራቸውም፤ ሲያጡም፤ ጤና ቢሆኑ፤ ቢታመሙም፤ ባረጁ ጊዜ ልንረዳቸው ልናከብራቸውና ክብር ልንሰጣቸው ይገባል። አቅም አግኝተን ወላጆቻችንን የምንረዳ እኛ ብንሆን እንኳን ማክበር እንደሚገባን ጌታ አስተምሮናል። ማቴ. ፲፭÷፩ ፣ ምሳ. ፳፪÷፳፫፣ ሲራ. ፫÷፲፩ ይሁንና ወላጆቻችንም ሆነ ሌሎች ከእግዚአብሔር ጋር የሚያጣላና የሚያጋጭ ትእዛዝ ነው። ቢያዙን ከእግዚአብሔር ይልቅ እነርሱን ብቻ መውደድ ማክበርም አይገባም። ፩ኛሳሙ. ፴÷፴፩፣ ማቴ. ፲÷፴፭-፴፮፣ ማቴ. ፲፱÷፳፪

ልጆች ሆይ ለወላጆቻችሁ በጌታ ታዘዙ“ በሚለው የእግዚአብሔር ቃል ላይ በጌታ የሚለው ቃል ሁለት ነገር ያመለክታል።

- ጌታ እግዚአብሔር ይወደዋልና። ጌታችን እራሱ ለእናቱ ለቅድስት ድንግል ማርያም ሲታዘዙት ነበርና/ ተአምረ ማርያም/ እኛም ለወላጆቻችን መታዘዝ አለብን።
- እንደ ጌታ ቃል እንደጌታ ፈቃድ ታዘዙ። እግዚአብሔር የሚወደውን የሚፈቅደውን መልካም ነገር እንጂ ወላጆቻችን “ስረቁ” ስላሉን ለወላጆች ታዘዙ ተብሏልና መስረቅ የለብንም።

እናትና አባት በማክበር የሚገኝ በረከት

በተገቢው መንገድ ግን አባትና እናትን ማክበር እድሜን እንደሚያረዝም አራተኛው ትእዛዝ ያስተምረናል። ዘጸ. ፳÷፳፪፣ ኤፌ. ፮ ÷ ፩-፫ ከዚህ ሌላ ወላጆቻችንንም ሆነ እግዚአብሔርን ያስደስታል። ምሳ. ፳፫÷፳፭ ፣ ቆላ. ፫÷፳ ቅዱስ ጳውሎስ ይህ በእግዚአብሔር የተወደደ ነው ብሎታል። አባትና እናትን አለማክበር በብሉይ ኪዳን ያስቆጣ ነበር። ዘጸ. ፳፩÷፲፭



፤ ዘዳ. ፳፩ ÷ ፲፰-፳፩ ዛሬም ቢሆን አባቱንና እናቱን የማያከብረውን እግዚአብሔር ይቀጣዋል፡ እናቱም ቢሆኑ ልጆቻቸውን በጌታ ምክርና በተግሳጽ እንዲያሳድኝቸው እንጂ በከንቱ እንዲያበሳጫቸው አራተኛው ትእዛዝ አይፈቅድም፡፡ ኤፌ ፮ ÷ ፬፤ ቆላ ፫ ÷ ፳፩ የእግዚአብሔርን ቃል የሚሰማ ልጅ እናቱን ያሳርፋታል፡፡ ባሮቹ ለእርሱ እንዲገዙለት እርሱም ለወለደው ለአባቱ ይገዛል፡፡ ሲራ. ፫ ÷ ፱-፲ የአባት ምርቃት የልጅ ቤት ያድናል የእናት እርግማን ግን መሠረት ይነቅላል፡፡

፪.፮ አትግደል

የመግደል ጽንሰ ሀሳብ

መግደል፡- ማለት በተለያዩ መንገድ ተጠቅሞ የሰው ሕይወት እንዲሞት ማድረግ ነው፡፡ መግደል ከውስጥ ከሰው የሚወጡ ሰውንም የሚያረክሱ ብሎ ጌታችን ከዘረዘራቸው ክፉ ሥራዎች አንዱ ነው፡፡ ማቴ. ፲፭ ÷ ፲፱ ፤ ማር. ፯ ÷ ፳፪ ቅዱስ ጳውሎስም በገላትያ ላይ ከዘረዘራቸው ፲፮ የሥጋ ሥራዎች አንዱ መግደል ነው፡፡ ገላ. ፭ ÷ ፳፩ በሕይወት ላይ ሥልጣን ያለው እግዚአብሔር ብቻ ነው፡፡ ዘዳ. ፴፪ ÷ ፴፪-፴፱ ሰውን ቢያድንም ቢገድልም ሥልጣኑ የእግዚአብሔር ነው፡፡ ነገር ግን በትእዚት ተነስቶ አንድሰው እንደራሱ የተፈጠረውን ሌላ ሰው ቢገድል ከባድ ኃጢአት መሆኑን ይነግረናል፡፡

መግደል ሲባል ፊት ለፊት ሄዶ የሰውን ሕይወት ማጥፋት ብቻ ሳይሆን ሰውን ለሞት የሚያበቁትን ነገሮች ሁሉ ነው፡፡

ይኸውም

በተለያዩ ሁኔታ (በቃላትና በመጠቆም) አጥፊውን መርዳት

የሰው ሕይወት ሊድን የሚችልበትን መረጃ በመክልከል

በሽታና ድካምን ሌላም ችግርን ሲያዩ ለሞት የሚያደርስ ሥራ መሥራት

ለሞት የሚያደርስ ረሀብና ጥም በሽታም አይተን የተቻለንን አለመርዳት

ሰውን በሥጋ ብቻ ሳይሆን በነፍሱ መከራ የሚያመጣበትን መንገድ መፍጠር መግደል ነው ።

ዓለማዊያንን በመንፈስ ባዶ ቀፎ ሆነው የተበላሹትን ወደ እናት ቤተክርስቲያን አለማምጣት ነፍስን መግደል ነው።

የመወያያ ነጥብ

1. ቃየል አቤልን ለምን ገደለው? መጨረሻውስ ምን ሆነ? ከዚህ ታሪክ ምን እንማራለን?
2. የወሊድ መከላከያ ዘዴ መጠቀም ከክርስትና አስተምህሮ አንጻር እንዴት ይታያል?

አትግደል ሲባል ምን ያመለክታል?

ይህንን ትእዛዝ በሐዲስ ኪዳን ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ ጳውሎስ፣ቅዱስ ያዕቆብ ከተወሰኑ ትእዛዛት ጋር አብረው አንስተውታል። ማቴ 18÷18፤ ሮሜ. 14÷14፤ ያዕ 8÷18 መግደል የሥጋ ሥራ በመሆኑ ነፍስ ገዳዮች የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም።

ዘዳ. 38÷18፤ ማቴ 15÷15 የሰዎች ደም በከንቱ ፈሶ አይቀርም እግዚአብሔር የአቤልን የደሙን ድምጽ ሰምቶ ቃየንን እንደተበቀለ ይበቀላል። ዘፍ 9÷9-18 በቀል የኔ ነው ብድራቱን እመልሳለሁ ብሎ ጌታ ስለተናገረ ሰዎች ችግር እንኳን ቢደርስባቸው በቁጣ ተነስተን ራሳችን እንድንበቀል አልተፈቀደም። ሮሜ. 18÷18 ነገር ግን በሕጋዊነት አጥፊዎችን በሞት ለመቅጣት ለባለሥልጣኖች ተፈቅዷል። ዘዳ. 38÷18-38 የሐ. ሥራ

፲፫÷፮-፲፪ ይሁን እንጂ እነርሱም ቢሆን ከሕግ ውጪ ሰውን ለሞት አሳልፈው መስጠት አይችሉም። አትግደል የሚለው ትእዛዝ በመንፈሳዊ ትርጉም ሲታይ የሰውን ሞራል በመንካት አትግደል ነው። ሰውየው እያየው እየታወቀው ስለሆነ ሞራሉን የሚመታው ቃል መናገር ቀላል ኃጢአት አይደልም።

ከዚህ ሌላ ሰውን ከእግዚአብሔር እንዲለይ እንዲርቅ ማድረግ እንደማይገባ ትእዛዙ ያሳስበናል። ምክንያቱም ሰው ከእግዚአብሔር ከተለየ መንፈሳዊ ሕይወቱ ይሞታል። ኃጢአት ይሠራል። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነው። ሮሜ ፮÷፳፫ ስለዚህ በሐሰት ትምህርት በዓለማዊ ስብከት ሰዎችን ከእግዚአብሔር እንዲርቁ ማድረግ ነፍስ ገዳይ መሆን ነው። ዲያቢሎስ «እርሱ በመጀመሪያም ነፍስ ገዳይ ነበር።» የተባለው በዚህ ምክንያት ነው። ዮሐ. ፰÷፱፬ የእግዚአብሔር ቃል በኔ ከሚያምኑ ከነዚህ ከታናናሾች አንዱን የሚያሰናክል ሁሉ የወፍጮ ድንጋይ በአንገቱ ታስሮ ወደ ጥልቅ ባሕር መስጠም ይሻለው ነበር። በማለት ያስተምረናል። ማቴ. ፲፰÷፮

ራሳችንን እንደምንወድ ሁሉ ሌላውን መውደድ ይገባናል። መሞት እንደማንፈልግ ሌሎችንም የሚሞቱበትን መንገድ ማዘጋጀት የለብንም እንደራሳችን እንጠነቀቅላቸዋለንና! ወንድሙን የሚጠላ እርሱ ነፍስ ገዳይ ነው ተብሏል። ፩ኛዮሐ. ፫÷፲፭ ክርስትና ራሳችንን አሳልፈን በመስጠት ለሌላው እንድንሞት እንጂ ሰውን በጥላቻ እንድንገድል አያስተምረንም። ዮሐ. ፲፭÷፲፪ ጥላቻም ቢሆን በንግግር ይገለጣል። በተለይ ደግሞ በሽንገላ ፍቅር ሰዎችን በማቅረብ ጥላቻን መግለፅ መግደል ነው። ይህ የእባብ ጠባይ ነው። መጥምቁ ዮሐንስና ጌታችን የአብርሃም ልጆች ነን እያሉ ሲመኩና ሲታበዩ የነበሩትን እናንተ የእፉኝት ልጆች እባቦች በማለት ይቀጧቸው ነበር። ማቴ. ፫÷፮

አትግደል ሲል ሌላውን ብቻ ሳይሆን እራሳችንንም ጭምር ማለት ነው። በራሳችንም ላይ ሥልጣን ያለው እግዚአብሔር ነውና። ዘፍ



፩÷፱ በተለያዩ ነገሮች የራሳችንን ሕይወት በመታነቅ፣ ባሕር ውስጥ በመግባት፣ መርዝ በመጠጣት፣ በጥይት በመምታት በተጨማሪም በሚከተሉት መንገዶች ነፍስን ማጥፋት ፈጽሞ በእግዚአብሔር ዘንድ የተከለከለ ነው። በስካር፣ በሰስ፣ በጫትና በሊጃራ፣ በዝሙት፣ ጽንሰ በማስወረድ ልጅ እንዳይወለድ መከላከያ በማድረግ መግደል ነው።

፪.፮ አታመንዝር

የማመንዝር ትርጉም

አንድ ሰው ከሕግ ሚስቱ ወይም ባሏ ውጭ ከሌላ ሁለተኛ ወይም ሦስተኛ ሰው ጋር ተራክቦ ማድረግ ማመንዝር ይባላል። የዝሙት ፍላጎትን ለማርካት የሚፈጸመው ይህ ተራክቦ አመንዝራነት ይባላል። ዝሙት ማለት ፍቅረ ተራክቦ ማለት ነው።

የምንዝርነት ምንነትና ክፋት

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ “ከዝሙት ሽሹ፣ ሰው የሚያደርገው ኃጢአት ሁሉ ከሥጋው ውጭ ነው፤ ዝሙትን የሚሰራ ግን በዝህ ሥጋው ላይ ኃጢአትን ይሠራል። ” ብሏል። ፩ኛ ቆሮ ፮፥፲፰/ ሰው በዝህ ሥጋው ላይ የሚሠራው ኃጥአት አደገኛነቱ በሁለት ምክንያቶች ላይ የተመሠረተ ነው።

- “ሥጋችሁ የክርስቶስ ብልቶች እንደሆነ አታውቁምን? እንግዲህ የክርስቶስ ብልቶች ወስጄ የጋለሞታ ብልቶች ላድርጋቸውን?” ፩ኛ ቆሮ ፮፥፲፰
- “የመንፈስ ቅዱስ ቤተመቅደስ እንደሆነ አታውቁምን?... ለራሳቸው አይደላችሁም ስለዚህ በሥጋችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ ” /፩ኛ ቆሮ ፮ ፥፲፱-፳/ “ የእግዚአብሔር ቤተመቅደስ እንደሆናችሁ... አታውቁምን? ማንም የእግዚአብሔርን ቤተመቅደስ ቢያፈርስ

እግዚአብሔር እርሱን ያፈርሰዋል፤ የእግዚአብሔር ቤተመቅደስ ቅዱስ ነውና፥ ያውም እናንተ ናችሁ ነንና። ”/ ፩ ኛቆሮ ፫፡፲፮-፲፯

ስለ እነዚህ ከላይ ስለተጠቀሱት ምክንያቶች ማንም ዝሙትን ቢያደርግ በክርስቶስ ብልቶች ላይ ኃጢአትን ይሠራል፤ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስን፣ የመንፈስ ቅዱስን ማደሪያ ያረክሳል። ምነኛ አስከፊ ኃጢአት ነው? ዝሙት የተቀደሰውን ንጹሕ አካል ማሳደፍ/ማቆሻሻ/ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስም “በደለኞችን ይልቁንም በርኩስ ምኞት የሥጋን ፍትወት እየተከተሉ የሚመላለሱበትን... እየቀጣቸው ለፍርድ ቀን እንዴት እንዲጠብቅ ያውቃል። ” በማለት ዝሙትን የርኩስት ምኞት ሲል ገልጦታል። / ፪ኛጴጥ ፪፥ ፱-፲/

የመወያያ ነጥብ

ከማርያም እንተ እፍረት ታሪክ ምን እንማራለን? /ማቴ ፳፮ ፥ ፯
ዮሐ ፲፪፥ ፩/

ወደ ማመንዘርነት የሚገፋፋን መንገድ

መንስኤ ማለት የአንድን ነገር መነሻ መሠረቱ ምንጩ ማለት ሲሆን፤ የአመንዝራነትንም መንስኤዎችን ማወቁ ይጠቅማል። እነዚህም፡- መጠጥ፣ ፊልም፣ የምንዝር ጌጥ፣ አደጓዛዥዕዕ፣ የወሲብ መጽሐፍት፣ ጭፈራ ወ.ዘ.ተ . . .

ሀ/ያለ ሐሳብ፣ ጠግቦ መብላት

ለ/ ምኞት

ሐ/ አለባበስ

መ/ መነጋገር፣ መቀራረብ፣ መተያየት

ሠ/ መላፋት፣ መተቃቀፍ ወ.ዘ.ተ . . . በሌሎችም ነገር ሁሉ ቅዱስ የነበረውን ሰውነት ያረክሱታል። አንድ ሴት ከ፫-፬ ድረስ ካገባች አመነዘረች የተፈታችዋንም ያገባ እንዲሁም አንድ ወንድ ከ፪-፫ ሴት ካገባ አመነዘረ ይህም ትልቅ ዘማዊነት ነው። የተፈታችውንም ማግባት ማመንዘር ነው። ማር. ፲÷፪ እያንዳንዱ ወንድ የራሱ ሚስት ትኑረው ሴትም ባል ይኑራት ፩ኛቆሮ. ፯÷፪

ምንዝርነት የሚፈጸምባቸው መንገዶች

ምንዝርነት በተለያየ መንገድ ሊፈጸም ይችላል። ዋና ዋናዎቹ የሚከተሉት ናቸው

በስሜት የሚፈጸም ዝሙት

ሰው በማየት ስሜቱ የተነሳ በዝሙት ሊወድቅ ይችላል። በመሆኑም ዓይንን በአካላዊ ውበትና ቁመና ላይ ተክሎ በመጎምጀት መመልከት የዝሙት መርዝ በስሜት ውስጥ መኖሩን ያመለክታል። ታዲያ ሊኖሩ “ከዓይኔ ጋር ቃልኪዳን ገባሁ፤ እንግዲያስ ቆነጃጅይቱን እንዴት እመለከታለሁ” በማለት የተናገረው ግሩም ቃል ማየት የዝሙት ስሜትን ሊያመነጭ የሚችል መሆኑን የሚያመለክት ነው። /ኢዮ ፴፩፥፩/ ይሁን እንጂ ማየት ሁሉ ኃጢአት ነው ማለት አይደለም። ሰው አፍአዊ ዓይኑንጨፍኖ አይኖርምና። መጨፈን የሚገባውስ ውስጣዊ ዓይንን ነው።

ከማየት በተጨማሪ በመስማትም ዝሙትን ሊፈጽም ይችላል። ይህ ደግሞ ሰውዬው በተራክቦ ሥጋ ላይ ያሉ ነገሮችን በመስማት የመደሰት ልምድን ያዳበረና በሰማውም ቁጥር ወይም ከሰማ በኋላ ጥቂት ቆይቶ በኅሊናው እያመላለሰ ሲዝናበት የሚፈጸም ነው።



በማሰብ የሚፈጸም ዝሙት

የስሜቶች ሥራ አፍአዊ /ውጭያዊ/ ነው። ሐሳብ ከተበከለ ግን ዝሙት ውስጥዋ ተግባሩን ይጀምራል። እነዚህ የዝሙት ሐሳቦች ከምኞት የተነሳ ለመርካት የሚሹ ስሜቶችን በመማረክ መቆጣጠር ይጀምራሉ። ይህ ከማሰብ የሚገኝ የዝሙት እርካታ ብዙ ሕልምና ግምት በሚመለስበት ሐሳብ ላይ የተመሠረተ ነው። ቢሆንም የሐሳብ ጦርነትና በማሰብ ኃጢአትን መሥራት ለየቅል መሆኑን ማወቅ ይኖርብናል። ሰይጣን ሰውን በዝሙት ሐሳብ ሊፈትነው ይችላል። እናም ውጊያው ውጭያዊና የማያቋርጥ ከሆነ ሰውየው ኃጢአት አልሰራም፤ እየተከላከለና ራስን ለማዳን እየጣረ ነውና። በሀሳብ ኃጢአት መሥራት ደግሞ የኃጢአትን ሐሳብ መቀበልና ማጣጣም፤ አዳዲስ ሐሳቦችን በመፍጠር በልቦና ውስጥ መርካት ነው።

በልቡና ምኞት የሚፈጸም ዝሙት

ውጊያው በሐሳብ ብቻ ከሆነና በልቡና ውስጥ ሥፍራ የሌለው ከሆነ የሚጎዳ አይደለም። ነገር ግን ስሜት የተቀላቀለበትና በየደረጃው እያደገና እየጨመረ የሄደ እንደሆነ እየከበደና ኃይል እየሆነ ወደ አካላዊ ዝሙት ሊደርስ ይችላል። ይሁን እንጂ በልቡና ምኞት የሚፈጸም ዝሙት የሌላ ነገር ተጨማሪ እገዛ የሚያስፈልገው፤ ፍላጎትም ብቻ በመሆኑ ሰውየው በቀላሉ የሚያስወግደው ሊሆን ይችላል።

በመናገር ወይም በጽሑፍ የሚፈጸም ዝሙት

ይህ ዓይነቱ ዝሙት በተራክቦ ላይ ያተኮሩ ቀልዶችን ፣ ስለ ተራክቦ የሚያወሱ ጨዋታዎችን፣ በፍትወተ ተራክቦ ላይ ያተኮሩ ዘፈኖችን፣ ለስላሳና በፍትወተ ሥጋ የተሞሉ ንግግሮችን የሚያጠቃልል ነው። እነዚህን ሁሉ አንድ ሰው በራሱና በሌሎች ሰዎች ላይ በፈጸማቸው ጊዜ ኃጢአት ይሆናል። በጽሑፍ የሰፈሩና ለመነበብ የበቁ እንደሆነ ደግሞ



ወደ ተመሳሳይ ኃጢአት የሚመሩ ሊሆኑ ይችላሉ።

የምንዝርነት ጾር እንዴት መቋቋም ይቻላል?

ምንዝርነት

የአእምሮ (ሞራል) ሞት

ወኔ ማጣት

የመንፈስና የሥነ ምግባር ሞት

ትንሣኤ ልቡና ማጣት

በሰው የተጠላ ረብ የሌለው መጠቋቋሚያ መሆን ።

እንዲሁም ሞትን ያመጣል።

የዝሙትን ኃጢአትና ጾር የምንከላከልላቸው ዘዴዎች በሁለት ሁኔታዎች ማለትም በአሉታዊና በአዎንታዊ ሁኔታዎች ትኩረት የሚያደርጉ ናቸው። ዝሙትን ለመከላከል ትኩረት የሚደረግባቸው አሉታዊ ሁኔታዎች ለኃጢአት የሚያነሳሱ ማንኛውንም ነገሮች ኃጢአትና ሥራ ፈትነትን መሸሽ ነው።

አዎንታዊ የተባሉ ሁኔታዎች ከእግዚአብሔር ፍቅር የተነሳ የኃጢአትን ፍቅር በማስወገድ ስሜትን ሁሉ ለመንፈሳዊና ለተቀደሰ ነገር በማዋል በፍቅረ ቢጽ እንዲጠመድ ማድረግ ነው። የሚከተሉት መንገዶች የዝሙት ጾርን ለመቋቋም ይጠቅማሉ።

፩/ ዝሙትን ከማሰብ መሸሽ

በመጀመሪያ ደረጃ ይህንን የዝሙት ሐሳብ ከሚያመጡ ነገሮች ሁሉ መሸሽ ያስፈልጋል። ይህንን የኃጢአት ሐሳብ ወደ አእምሮ በመጠ ጊዜ በጽኑ መቃወምና ቦታም አለመስጠት ተገቢ ነው።



፪/ ከዝሙት ማዕበል ጋር ከመጋፈጥ መሸሽ

ዐዋቂ ሰው ማንም ስለ እነርሱ የፈለገውን ቢናገር መንፈሳዊ ዓላማውን በጽኑ ሊጠብቅ ይገባል። ሰዎች ስለ እርሱ የሚናገሩትን በመፍራት ለኃጢአተኝነት በሩን መክፈት የለበትም።

፫/ ከመረታት መጠንቀቅ

እያንዳንዱ የኃጢአት እርምጃ ወደ ሚቀጥለው ደረጃ የሚመራ በመሆኑ ከመጀመሪያው እርምጃ አንስቶ መጠንቀቅ ይገባል። ኃጢአት ሂደቱን በመቀጠል በተግባር እስኪፈጸም ድረስ መፈታተኑን አያቋርጥም። ስለሆነው ኃጢአትን በመፈጸም በመጨረሻው የውድቀት ደረጃ እስኪያደርስና እስኪረታ ድረስ ዕድል መስጠት አይገባም።

፬/ ከሥራ ፈትነት መሸሽ

ሥራ ፈትነት የወጣቶች ጠንቅና የነፍሳቸው ጠላት ነው። በተቃራኒው ባተሌ /የሚሠራ/ ሰው ስለ ዝሙት ለማሰብ ጊዜ የለውም። ጊዜን በሥራ፣ በጸሎት፣ በመንፈሳዊ ስብሰባዎች፣ ቅዱሳት መጽሐፍትን በማንበብ፣ መንፈሳዊ ዕውቀትን በመገብየት በሥራ ፈትነት ጠንቅ ከሚመጣ የኃጢአት ሐሳብ ለማምለጥ ይቻላል።

፭/ ፍቅረ እግዚአብሔር

ፍቅረ እግዚአብሔር ያደረበት የሰው ልቦና የኃጢአት ማደሪያ ሊሆን አይችልም። የእግዚአብሔር ፍቅር ሰው ኃጢአትን እንዲጠላውና እንዲንቀው ያደርገዋል። ከእግዚአብሔር ፍቅር የተነሳ መንፈሳዊ ስሜቱ ስለሚበረታ ኃጢአትን ለመቋቋም ኃይል ያገኛል።

፪.፰ አትስረቅ

ሌብነት ምንድን ነው?

ሌብነት/ ስርቆት ያለ ባለቤቱ ፈቃድ የሌላውን ንብረት መውሰድና መጠቀም ነው። ሰው ሁሉ ያልደከመበትን ንብረት እንዳይፈልግ የራሱን ብቻ ስርቆ እንዲጠቀም አንዱ በሌላው ጉልበት እንዳይኖር ጉልበተኛ አቅመ ደካማውን እንዳያጠቃ ሁሉም ተስማምቶ እንዲኖር ይህ ሕግ ተሰጠ።

እያንዳንዱ ሰው የግሉን ድርሻ ንብረቱን መጠበቅና መንከባከብ አለበት። የሰውን ሕይወት የምንንከባከብባቸው በሕግ የተሰጡ ሦስት ነገሮች አሉ። እነዚህም፦

- ሕይወት
- ጋብቻ
- ንብረት ናቸው

ሰው የግል ድርሻ ከሌለው ሕይወቱ ለስርቆት ይጋበዛል። የግል ድርሻ መጠበቅ ባይኖር ኖሮ ዓለም ዝብርቅርቅ፣ ውጥንቅጡ የጠፋ ሕይወት ይኖረው ነበር። ሰው የራሱ ንብረት ሊኖረው ይገባል ።

የስርቆት ዓይነትና ክፋት

ሰውንም ከሚያረክሱት የኃጢአት ዓይነቶች አንዱ መስረቅ ነው። ማቴ. ፲፭÷፲፱ አንድ ሰው የሚሰርቀው በሚከተሉት ምክንያት ነው።

- ምንም ስለሌለው በድህነት፣ በችግር
- በተንኮልና በምቀኝነት
- በልማድ



ይሁንና በምንም ምክንያት ይሁን ስርቆት ነው። ስርቆት በሚከተሉት ዓይነት ሊፈፀም ይችላል።

- በመቀማት
- ባለቤቱ ሳያውቅ በስውር በመውሰድ
- በማታለልና በማስመሰል

ስርቆት እግዚአብሔር የሚጠላው ስለሆነ የሚሰርቁም የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም ሲል ቅዱስ ጳውሎስ ተናግሯል።

አትስረቅ ሲባል የግል ንብረትና ገንዘብ መሆኑን ያመለክተናል። ስለዚህ በዚህ ሕግ መሠረት አንድ ሰው ያልሰራውንና ያልደከመበትን የሌለውን ሰው ንብረት ያለ ባለቤቱ ፈቃድ መውሰድ አይችልም።

ስርቆት ተቸግሮ በሚሰርቀውም ደሀም ሆነ አልጠግብ ብሎ በሚሰርቀው ሀብታም ቢፈጸምም ኃጢአት ነው። መጽሐፍም “ሌባ በተራብ ጊዜ ነፍሱን ሊያጠግብ ቢሰርቅ ሰዎች አይንቁትም ቢያዝም ሰባት እጥፍ ይከፍላል። በቤቱም ያለውን ይሰጣል።” /ምሳሌ ፮-፴/

እግዚአብሔርን ስለመስረቅ

አትስረቅ ሲባል ሰውን ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔርንም እንዳንሰርቀው ያሳስበናል። የእግዚአብሔርን ጊዜ ሠርተን የምናገኘው ገንዘብ በስርቆት እንደመጣ ይቆጠራል። ባንሠራበትም እንኳን የእግዚአብሔርን ጊዜ መስረቅ አይገባም። ከፀሥር አንድ ለእግዚአብሔር እንድንሰጥ ታዟል። ስለዚህ ከምናገኘው ከፀሥር አንዱ የእግዚአብሔር ነው። ለግላችን ከተጠቀመንበት ግን ስርቆት ይሆናል። «ሰው እግዚአብሔርን ይሰርቃልን ግን እኔን ሰርቃችኋል። » ሚል. ፫÷፰ በተጨማሪ ስዕለትን ተስለን ሲሳካልን ስዕለቱን አለማቅረብ ስርቆት ነው። ለግላችን ከተጠቀመንበት ግን ስርቆት ነው። ለግላችን እንጠቀምበታለንና የእግዚአብሔርን ለእግዚአብሔር እንድንሰጥ እንጂ ልንሰርቅ አይገባንም። እግዚአብሔር

ለእያንዳንዱ የግል ንብረትን የሰጠው ለራሱ የሚበቃውን ከተጠቀመ በኋላ ለሌላው ይሰጣል እንጂ አይሰርቅም። የእግዚአብሔር ቃል «ከሚቀበል ይልቅ የሚሰጥ ብፁዕ ነው። » ይላልና።

ሰውን ስለ መስረቅ

ሰውን መስረቅ ከመግደል ያላነሰ ኃጢያት ነው። ምክንያቱም ተቸግሮ በመራብ ወይም ተበሳጭቶ በመታመም የተሰረቀው ሰው ሊሞት ይችላልና ነው። ነገር ግን አትስረቅ የሚለው ትእዛዝ በቀጥታ ብቻ ሳይሆን በተዘዋዋሪም የሚፈፅሙትን ስርቆት ይከለክላል።

ለምሳሌ፡- በንግድ ቦታ በሚዛን በመበደል፣ የማይፈለግ ዕቃን አስመስሎ በመሸጥ ስርቆት በሥራ ቦታም የሥራ ሰዓትን አለማክበር ባልሰሩበት ሰዓት ገንዘብ መቀበል ስርቆት ነው። የሠራተኛን ዋጋ ቀንሶ መክፈል ስርቆት ነው። የእጅ መንሻ መቀበልም ስርቆት ነው። በዚህ ዓይነት በተዘዋዋሪ የሚፈፀሙ ስርቆቶች ሕግን ያስታሉና በማስተዋል ልንመለከታቸው ይገባል።

በእግዚአብሔር ስም ቃል እየሰበኩ የምእመናንን ንብረት ለግል መጠቀም ሌብነት ነው ። ጻፎችና ፈሪሳውን በጸሎት ርዝመት እያመካኙ የመበለቶችን ቤት ይበሉና ይበዘብዙ ነበር። ማቴ ፳፫÷፲፬ ፣ ሉቃ. ፳÷፵፯ ይሁዳም ለድሆች ያሰበ መስሎ ማርያም በቢታኒያ ጌታን የቀባቸውን ሽቶ «በሦስት መቶ ዲናር ተሽጦ ለድሆች ያልተሰጠ ስለምን ነው ያለው ሌባ ስለነበር ነው» ዮሐ. ፲፪÷፫-፮ ዛሬም ቢሆን አትስረቅ ብለው የሚያስተምሩ በጎን በተዘዋዋሪ አስመስለው የሚሰርቁ ከሆነ ከይሁዳ አይለዩም። «አትስረቅ ብለህ የምትሰብክት ሰርቃለን?» ይላል። ሮሜ ፪÷፳፩ የሐዋ. ሥራ ፳÷፴፭ ይህን ለማድረግና ከስርቆት ለመዳን በገዛ እጅ ጠንክሮ መሥራት ይገባል። ቅዱስ መጽሐፍም የማይሰራ አይብላ ይላል። ፩ኛተሰ. ፬÷፲፪፣ ፪ኛተሰ. ፫÷፲ ከዚህ ሌላ ደግሞ ለኑሮ ያህል ሠርቶ ካገኙ ኑሮዬ ይበቃኛል ማለት ይገባል። ፊል. ፬÷፲-፲፪

ሠርቶ ትንሽ ካገኙ በኋላ ወደ ስርቆት የሚገፋፋው በቃኝ አለማለት ነው። «የእግዚአብሔር ቃል ያላችሁ ይበቃችኋል ይላል።» ዕብ. ፲፫÷፭ አትስረቅ የሚለው ትእዛዝ ሰዎች እንዳይሰርቁ ብቻ ሳይሆን የሚሰርቁም ስርቆታቸውን አቁመው እንዲመለሱ ይጋብዛል። «የሰረቁ አይሰረቁ» ተብሎ ተጽፏል። ኤፌ. ፬÷፳፰ ስለዚህ ማንኛውም ሰው በማናቸውም ዓይነት ምክንያት መስረቅ አይገባውም። የሰረቁ ከስርቆቱ ተመልሰው በገዛ እጃቸው እየሰሩ እንዲኖሩ ለኑሮአቸውም የሚበቃቸውን እንዲያገኙ ይገባል።

፪.፱ በባልንጀራህ ላይ በሐሰት አትመስክር

ሐሰት ምንድን ነው?

ሐሰት የሆነውን አልሆነም ፣ ያልሆነውን ሆነ ብሎ ለሌላ ሰው መናገር ወይም አሉታዊውን አዎንታ ፣ አዎንታዊውን ደግሞ አሉታዊ አድርጎ በማቅረብ የተሳሳተ መረጃ መስጠት ማለት ነው። ሐሰት የእውነት ተቃራኒ ነው።

የሐሰት ምስክርነት እንዴት ይፈጸማል?

በሐሰት መመስከር ማለት ያላዩትን፣ ያልሰሙትን፣ ጨርሶ የማያውቁትንና ያላጣሩትን ነገር በትክክል እንደሚያውቁት አድርጎ መናገር መመስከር ነው። በሌላ በኩል ደግሞ ምስጢር ከሆነ ነገር በቀር እውነትን አለመናገር አለመግለጽም በሐሰት እንደመመስከር ይቆጠራል።

በሐሰት መመስከር በተለያዩ ምክንያቶች የሚፈፀም ሰዎችን የማቃለያ መንገድ ነው።

ሰዎች በሐሰት የሚመሰክሩት በምን ምክንያት ነው?

በይሉኝታ

በዘረኝነት



በጥቅም

በምቀኝነት

ምስጋና በመፈለግ (ውዳሴክንቱን)

በልማድ . . . ወ.ዘ.ተ ምክንያት ሊሆን ይችላል።

በሐሰት የሚመሰክር ሰው በሥጋውም በነፍሱም ብዙ ጉዳት አለው።
በሐሰት ሰው በአንድ ጊዜ ፫ ነገሮችን ይተላለፋል።

- በሐሰት መመስከሩ ራሱን ይጎዳል። ዘዳ. ፲፱ ÷ ፲፮-፳
- በሐሰት የተመሰከረበትን ሰው ይጎዳል። ምሳ. ፳፭ ÷ ፲፰
- የሚመሰክርለትን ሰው ይጎዳል። ፩ኛነገ. ፳ ÷ ፳፪-፳፭

ከዚህም ሌላ በሐሰት መመስከር ሌሎች ትእዛዛትንም የሚሸር ከባድ ኃጢአት ነው። ምክንያቱም ሐሰትን በመሀላ ለማጽናት ሲሞክር የእግዚአብሔርን ስም በክንቱ መጥራት ገንዘብና ንብረት ሊበዘበዝ ይችላል። በዚህ አኳኋን የእግዚአብሔር ስም በክንቱ አትጥራ፣ አትግደል፣ አትስረቅ የሚሉት ሕጎች ሁሉ ይፈርሳሉ። ስለዚህ ሐሰተኝነት ከባድ ወንጀል ነው። ምሳ. ፳፮ ÷ ፲፪

ክርስቲያን እውነትን መመስከር አለበት እንጂ የሐሰት ባርያ መሆን የለበትም። ስለ ስሙ የምናውቀው ጥቂት ስለሆነ ከሐሰት ምስክርነት እንቆጠብ። በሐሰት የጓደኛን፣ የጎረቤትን፣ የመስሪያ ቤትን ስም በየአደባባዩ መናገር በሐሰት ማንሳት ኃጢአት ነው። እውነተኛ የክርስትያን ፍቅር በግልፅ መናገር ነው እንጂ ማማት፣ መተቸት አይገባም።

ሐሰት የሚፈጸምባቸው መንገዶች

ሐሰት ቀጥተኛ ወይም ተዘዋዋሪ ሊሆን ይችላል። ቀጥተኛ የሚባለው ባላቤቱ ሐሰት አፍልቆ ለሌላው ሲናገር ሲሆን የሐሰት መልእክትን የሚያስተላልፍ ሰው ሁሉ በተዘዋዋሪ ስለሚወሸና የሐሰት ተባባሪ ስለሆነ



ሐሰተኛ ነው። የሰሙትን ሁሉ እውነት መሆኑን ሳያረጋግጡ መልሰው በማውራት የሐሰት ተባባሪና ሐሰተኞች ይሆናሉ።

ዓለማችን እውነትም ሐሰትም ፣ እውነተኛም ሐሰተኛም የሞላባት በመሆኑ በውስጧ የሚኖር ሰው ሁሉ የሚሰማውን በደፈናው ከማመን አስቀድሞ መመርመርና እውነተኛውን ነገር ማረጋገጥ ግዴታው ሊሆን ይችላል።

የሐሰት ምስክርነት የሚያስከትለው ቅጣት

ከሶስት ታሪክ ምን እንማራለን?

የሐሰት ምስክርነት የሚከተሉትን ያስከትላል።

- ሐሰተኛ ሰው በሕብረተሰቡ መካከል ያለው ማኅበራዊ ከበሬታ ያሳጣል።
- እውነቱ በተገለጠ ጊዜ የሚያሳፍርና መንፈሳዊ ተአማኒነትን ያሳጣል።
- ሐሰተኛ ሰው ውስጣዊ ሰላምና የኅሊና ዕረፍት ያጣል።
- በዓለማዊ ሕግ የእስርም ሆነ የገንዘብ ቅጣት ያስከትላል።
- መንፈስቅዱስን እንደዋሹት ሐናንያና ሰጺራ የሞት ቅጣት ያደርሳል።

፪.፲ የባልንጀራህን ሀብትና ንብረት አትመኝ

የምኞት-ምንነትናዓይነቶች

የኃጢአት ሁሉ መነሻ/ሥር/ ምኞት ነው። ለምሳሌ ማመንዘር የሚጀመረው በሥጋዊ ምኞት ነው። ሌብነት ሀብታም ለመሆን ወይም ገንዘብ ለማግኘት ከመመኘት የሚመጣ ነው። ሰው እንግዲህ ምኞትና ከተዋጋውና ድል ካደረገው ኃጢአትን ሁሉ ድል ያደርጋል።

የምኞት ዓይነቶች ብዙ ናቸው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም “ሥጋ በመንፈስ ላይ ይመኛል። ”/ገላ ፭ ፥፯/ በማለት ምኞት ከሥጋ ፈቃድ የሚመነጭ መሆኑን ተናግሯል።

ቅዱስ ዮሐንስም ”በዓለም ያለው ሁሉ እርሱም የሥጋ ምኞትና የዓይን አምሮት ፣ ስለ ገንዘብም መመካት...” በማለት የተወሰኑትን ዘርዘሮአል። / ፩ኛ ዮሐ ፪፥፲፮/

- የሥጋ ምኞት ለዝሙት፣ ለመብላት ፣ ለዓይን አምሮት፣ ለመስማት ለማሸተት የሚደረገውን ሁሉ ያጠቃልላል።
- የገንዘብ ምኞት ንብረትን የማደራጀት ምኞትን የሚያጠቃልል ነው።
- የክብርና የታዋቂነት፣ የሥልጣንና የማዕረግ፣ የታላቅነት፣ የውበትና የጌጠኝነት ... ምኞቶች አሉ።
- ከሁሉም የበለጠ አደገኛው በሰይጣን ልቦና የነገሠው የሰውን ልጅ የማጥፋት ክፉ ምኞት ነው።

ከክፉ ምኞት ስለመራቅ

የሰው ንጽሕና በውጭ ብቻ ሳይሆን በውስጥም መሆን አለበት አትመኝ



ሲባል መመኘት ብቻ ሳይሆን አታስበው አትፈልገው ሲል ነው። ሳጥናኤል እንኳን የራሱ ያልሆነውን አምላክነት በመመኘቱ ከክብሩ ተዋረደ። / መጽሐፈ አክሲማሮስ/

እግዚአብሔር የእያንዳንዱን ሰው ሕይወት ከልቡ በመነጨ ግዴታ ብቻ ሳይሆን ከሕሊና በመነጨ ፈቃድ እንዲጠብቁለት ይፈልጋል። ሰው ሕግን እንዲፈራ ብቻ ሳይሆን በሕሊና እንዲያመዛዘን እንዲያገናዝበውም ጭምር ነው። “ምኞት ጸንሳ ኃጢአትን ትወልዳለች፤ ኃጢአትም ካደገች በኋላ ሞትን ትወልዳለች።” ያዕ. ፩÷፲፬ ስለዚህ ምኞት ቀላል ኃጢአት ስላልሆነ በአጭሩ መቅጨት ያስፈልጋል። እንዲህ ያለው ኃጢአት ባይሠራም እንደተፈጸመ ስላልሆነ በአጭሩ መቅጨት ያስፈልጋል። እንዲህ ያስፈልጋል ያለው ኃጢአት ባይሰራም። እንደ ተፈጸመ የሚቆጠር ነው። ጊዜና ቦታ አልፈቀዱም እንጂ ከታሰበ ተሠራ ማለት ነው። ሕጉም የተሰጠው በዚህ ምክንያት ነው። ነገር ግን ምኞትን በውጫዊው ማስወገድ ሳይሆን ከምኞት ጋር ታግሎ ማሸነፍን ያመለክታል። ሰዎች በዝሙት ኃጢአት የሚወድቁት አትመኝ የሚለውን ትእዛዝ በቅድሚያ ሲተላለፍ ነው። ጌታችን ግን “ወደ ሴት ያየ ሁሉ የተመኛት ያን ጊዜም በልቡ ከእርሷ ጋር አመንዝሯል።” መመኘት እራሱ አመንዝራነት እንደሆነ ገልጿል። ማቴ. ፭÷፳፰ ምኞቱን የገደለ ክርስቲያን ግን አመች ሁኔታዎችን እንኳን ቢሟሉለት እንደ ዮሴፍ ይህንን ክፉ ሥራ በእግዚአብሔር ፊት አላደርገውም ብሎ የዝሙትን ጦር ይሸሻሉ። ዘፍ. ፴÷፮-፲፰ በሌላ በኩልም ስርቆትን፣ ግድያን፣ በሐሰት መመስከርን፣ ፍርድ ማዛባትን የሚጽሙት ገንዘብን ሌላም ጥቅምን አላደረገውም ብሎ የዝሙት ጦርን ይሸሻል። አንዳንዶችም ሃይማኖታቸውን፣ የእግዚአብሔር ሰው ግን ከዚህ መሸሸ አለበት። ፩ኛጢሞ. ፮÷፱-፲፩ ምኞት ብዙ ጉዳት ያለበት ኃጢአት ነው። መልካም ሊመኝና ሊያስብ የሚገባውን ሕሊና ክፉውን በመመኘት ጊዜው እንዲያሳልፍ ያደርጋል። እንዲህ የሚያደርግ ሰው ከነፍሱ ጋር የሚታገል ሰውን ይመስላል። ፩ኛቆሮ. ፲፬÷፱-፲ ሰው

በክፉ ምኞት ሥጋውንና ነፍሱን ይጎዳልና ክፉ ምኞትን መርምሮ ከተረዳ በኋላ ከሕይወቱ ማስወገድ አለበት። እግዚአብሔርንም የዓመት ልብስ የእለት ጉርስ ስጠኝ ብሎ በጾም በጸሎት በስግደት መማጸን ይገባዋል። ቅዱስ ጳውሎስም ፊተኛው ኑሮአችሁን እያሰባችሁ እንደሚያታልል ምኞት የሚተፋውን አሮጌውን ሰውነት አስወግዱ ይለናል። ኤፌ. ፬÷፳፪ ስለዚህ በምድር ላይ ያሉ ብልቶቻችንን ገድለን ክርስቶስም በውስጣችን ሕያው ሲሆን ክፉ ምኞትም ያን ጊዜ ይወገዳል። ቆላ. ፫÷፭፣ ገላ. ፪÷፳ ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ምኞት አዳምንና ሔዋንን፣ ንጉሥ ዳዊትንና ሌሎች አባቶቻችንን አሳስቷል። ሰው ሰማይን ያህል ከሰጠህ ክዋክብትን ያህል በላተኛ ይወርድብሃል። ምኞት ወደ ምግባር እንዲለወጥ የሚገፋፋ አወዳደቅን የሚያፋጥን ኃጢያት ነው። የሥጋም ፈቃድ ነውና ሞትን ያመጣል። ሮሜ. ፰÷፲፪ ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አትመኝ ያለው ክፉውን እንጂ ደጉን አይደለም ። ማቴ. ፮÷፴፫፣ ጆኖቆሮ. ፲፬÷፩ ክፉ ሐሳብ መጥፎ ምኞት በሰው ላይ የሚሰለጥነው ሰውየው ሥራ ፈት ሆኖ ሲገኝ ነው። እንግዲህ ሥራ መፍታት እራሱ በደል ነው። ሥራ ያጣ መነኩሴ ቆቡን ቀዶ ይሰፋል እንዲሉ።

የባልንጀራ ቤት

የባልንጀራ ቤት ሲባል ቤቱን ብቻ ሳይሆን በቤቱ ውስጥ ለኑሮው አስፈላጊ የሆኑትን ሁሉ ያጠቃልላል። በአራት ክፍል ማየት ይቻላል። ዘጸ.፳÷፲፯

- የባልንጀራ ሚስት
- ሎሌውን ገረዱንም (አገልጋዩንም)
- አህያውን፣በሬውን (እንስሳቱንም) እነዚህን መመኘት እንደማይገባ ይህ ትእዛዝ ያስገነዝበናል። ምኞት ከፍ ባለ ስሜት አንድን ነገር መሻትና መፈለግ ነው። ሰው የእግዚአብሔርን ድንቅ ሥራ ለማየት ቢመኝ የቃሉን ወተት ሲመኝ ሰላምን ፍቅርን ሕብረትን ሊመኝ ተገቢ ነው።



፪.፲፩ ባልንጀራህን እንደራስህ ውደድ

የባልንጀራ ምንነት

በብሉይ ኪዳን “ባልንጀራ” የሚለው ቃል በጉርብትና የሚኖር እሥራኤላውያንን የሚመለከት ፍቺ የተሰጠው ነበር። በመሆኑም በብሉይ ኪዳን በመልካም ግንኙነት ላይ የተመሠረተን ጉርብትና ብቻ የሚያመለክትና በጎረቤታዎች መካከል ንጹሕ ፍቅር እንዲኖር የሚያስችል ዓላማ ያለው ነው። በሐዲስ ኪዳን ሰፋ ያለ ሆኖ እናገኘዋለን። በዕለተ ዓርብ በመስቀል የፈሰሰው የክርስቶስ ደም ለዓለም ሁሉ ማለትም ለደቂቀ አዳም ድኅነት በመሆኑና ይህ ቤዛነትም ሕዝብንና አሕዛብን አንድ ያደረገ ስለሆነ ባልንጀራ የሚለው ቃል በክርስቶስ አንድ አካል የሆኑትን ሁሉ የሚያጠቃልል ወደ መሆን ሰፍቷል። ባጠቃላይ ባልንጀራን መውደድ ማለት ሰውን ሁሉ መውደድ ሆኖ እናገኘዋለን።

ባልንጀራን መውደድ እንዴት

ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ የሚለው ትእዛዝ ለባልንጀራችን የሚኖረን የፍቅር መጠን ምን ያህክ መሆን እንደሚገባ ያስረዳል። ራሳችንን በምንወድበት መጠን መውደድ አለብን። የገዛ ሰውነቱን የሚጠላ የለም። ኤፌ. ፭÷፱ በክርስትና ሃይማኖት የክርስቶስ አካል እንደሆንንና እያንዳንዳችንም ብልቶች እንደሆንን ተገልጧል። ፩ኛቆሮ. ፲፪÷፳፯

ስለዚህ አንዱ አንዱን አታስፈልገኝም ሊለው አይችልም። የራሱ ብልት ነውና። ሌላው ቢቸገር ቢታመም ቢደሰት የኛም ሊሆን ይገባል። ሌሎች ሊያደርጉልን የምንፈልገውን ነገር ሁሉ ለባልንጀራችን በማድረግ በተግባር እንግለጸው። ማቴ ፯÷፲፪

ቤተሰብን መውደድ

ቤተሰቦቹ እየተንከባከቡና አስፈላጊውን ድጋፍ አድርገውለታልና ቤተሰቦቹን



በፍጹም ልቡ መውደድ ይጠበቅበታል። አንድ ልጅ ቤተሰቦቹን ማክበር ይጠበቅበታል። ለወላጆቹ ትልቅ ቦታ መስጠትና ከእኔ ይሻላሉ በማለት ቤተሰቦቹ የሚያዘኩትን ተግባር መፈጸም ይኖርበታል። ቤተሰቡን የሚወደው የሴፍ የአባቱን ትእዛዝ ወደ ወንድሞቹ ለማድረስ የተላከና እነርሱን በመፈለግ ብዙ መሥዋዕትነትን የከፈለ ታዛዥ ልጅ ሲሆን ቤተሰባቸውን የማይወዱት ወንድሞቹ ግን አባታቸው እጅግ የሚወደውን ልጅ የሴፍን ጉድጓድ ከተው በመሸጥ አሳዝነውቷል። እግዚአብሔር ግን ቤተሰቦቹን ከሚወደው ከየሴፍ ጋር ነበር። ከመከራው ሁሉ አድኖት በግብጽና በቤቱ ሁሉ ላይ ቢትወደድ አድርጎ ሾሞታል።

ሀገርን መውደድ

እያንዳንዱ ክርስቲያን ሀገሩን መውደድ ይኖርበታል። ሀገሩን ሲባል ወንዙን ፣ ተራራውን፣ ሽንተረሩን ብቻ አይደለም። በሀገሩ የሚኖሩትን ህዝቦችን ፣ የሀገሪቱ መገለጫ የሆኑትን በጎ ባሕልና ትውፊትን የመሳሰሉትን ያካትታል። ሀገሪቱን እወዳለው ብሎ ህዝቡን የሚበድል ፣ ሃይማኖቷን የሚንቅና ባህሏን የማያከብር ሀገሩን እየጣላት መሆኑን ሊገነዘብ ይገባል። ሀገር መኖርያ ፣ ሃይማኖትን አጠንክሮ ለመያዝ ፣ በሰላም ለመኖር፣ ወንጌልን ለማስፋፋት፣ ቤተክርስቲያንን ፣ ገዳማትን በማስፋፋት በረከት የሚገኝበት በመሆኑ ሃይማኖታዊ የሆነ ሰው ሀገሩን የሚወደው አንድም በሀገሪቱ ላላቸው የእግዚአብሔር ቤት ነው። “ስለ አምላካችን ስለ እግዚአብሔር ቤት ላንቺ መልካምነትሽን ፈለግሁ” ተብሎ እንደተጻፈ መዝ 122(123)። አባቶቻችን በሀገራቸው ደማቸውን አፍስሰው አጥንታቸውን ከስክሰው አሁን የምንኖርበትን እግዚአብሔርን የምናመልክባትን ባህላችንንና ትውፊታችንን ጠብቀን የምንኖርባትን ሀገረ እግዚአብሔር የሆነችውን ኢትዮጵያን ያቆዩልን በነበራቸው የማይለወጥ የሀገር ፍቅር መሆኑን ልብ ልንል ይገባናል።

ምዕራፍ ሦስት

ንስሐ

፪.፩ ንስሐ ምንድን ነው?

ንስሐ ለአንተ/አንቺ/ ምንድነው ?

የንስሐ አባት ንስሐ ከመግባት በተጨማሪ ለምን ይጠቅማሉ?

ንስሐ የግእዝ ቃል ሲሆን ትርጉሙ ጸጸት ነው። ጸጸትነቱ ሰው በሠራው ኃጢአት ተቆጭቶ ኃጢአቱ ይሰረይለት ዘንድ እግዚአብሔርን በሐዘን በለቅሶ ሲለምን እንጂ የጎልማሳ ሚስት ሳልቀማ፤ የሰው ገንዘብ ሳልሰርቅ ቀረሁ ... በማለት የሚጸጸተው ጸጸት አይደለም። ንስሐ ለተጠመቁ ሰዎች ከጥምቀት በኋላ የተሰጠች ሀብት ናት። ንስሐ ለሚሷት ሰዎች የተከፈተች የይቅርታ በር ናት። በንስሐ በርነት ከፈጣሪ ወደሚገኝ ቸርነት እንቀርባለን። ምሥጢረ ንስሐ ማለት አንድ ሰው ከጥምቀት በኋላ የፈጸመውን ጥፋት አውቆ ሁለተኛ ጥፋቱን ላለመድገም ወስኖ በእግዚአብሔርና በካህኑ ፊት ተንበርክኮ ከልቡ ተጸጽቶ ኃጢአቱን በመናዘዝ ከኃጢአቱ እሥራት የሚፈታበትና ከእግዚአብሔር ይቅርታን የሚያገኝበት ታላቅ የይቅርታ ምሥጢር ነው።

ምሥጢረ ንስሐን የመሠረተ ራሱ ጌታችን ነው። ለሰው ልጆች አዛኝ የሆነው መፍቀሬ ሰብእ ክርስቶስ የኛን ኃጢአት ሁሉ በሰውነቱ ተሸክሞ በሕማምና በሞቱ አንድ ጊዜ አድኖናል። ይህንንም ጸጋ በምሥጢረ ጥምቀት አግኝተነዋል። ከዚህ በኋላ ለምንፈጽመው በደል ማስተስረያ እንዲሆንን ለሐዋርያትና እነሱን ለሚከተሉት ካህናት ሥልጣንን በመስጠት ምሥጢረ ንስሐን መሥርቶልናል። ኃጢአትን የማስተስረይ ሥልጣን የእግዚአብሔር ብቻ ሲሆን ለእኛ ጥቅምና ደህንነት ሲል

ለቤተክርስቲያን አገልጋዮች ለጴጥሮስና ለሐዋርያት ተከታዮች ሰጥቷል። ቅዱስ ጴጥሮስ ስለ እውነተኛ እምነቱ ከመሰከረ በኋላ ሥልጣን ክህነትን ማለትም የመንግሥተ ሰማያትን ቁልፍ ክርስቶስ ሰጥቶታል። እንዲህም ብሎታል «የመንግሥተ ሰማያትንም መክፈቻዎች እስጥሃለሁ በምድር የምታስረው ሁሉ በሰማያት የታሰረ ይሆናል፤ በምድርም የምትፈታው ሁሉ በሰማያት የተፈታ ይሆናል» /ማቴ. ፲፮፥፲፱/።

እንደዚሁም ይህን ሥልጣን ለሌሎች ሐዋርያትም ሰጥቷቸዋል። / ማቴ. ፲፮፥፲፰/። ከትንሣኤው በኋላም ለሦስተኛ ጊዜ ኃጢአትን የማስተስረዬ ሥልጣን ሰጥቷቸዋል። «አብ እኔን እንደላከኝ እኔም ደግሞ እልካችኋለሁ አላቸው። ይህንንም ብሎ እፍ አለባቸውና መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ። ኃጢአታቸውን ይቅር ያላችኋቸው ሁሉ ይቀርላቸዋል፤ የያዛችሁባቸው ተይዘባቸዋል አላቸው።» /ዮሐ. ፳፥፳፩-፳፫/። ስለዚህ ኃጢአትን የማስተስረዬ ሥልጣን ለነጻርሱ የተሰጠ ስለሆነ በሐዋርያት እግር ለተተኩ ለቤተክርስቲያን አገልጋይ ካህናት ኃጢአትን መናዘዝ ይገባል።

፫.፪ ንስሐ እንዴትና ለማን እንገባለን?

እንግዲህ ንስሐ ገብተን፣ የኃጢአትን ስርየት አግኝተን፣ ከሰውና ከእግዚአብሔር ጋር ታርቀን በጽድቅ ጎዳና ለመራመድና በደህንነት ጸጋ ለመኖር እንድንችል ቢያንስ ሦስት ነገሮችን መፈጸም አለብን። የመጀመሪያው የንስሐ ሐዘን ማለትም እውነተኛና ልባዊ ጸጸት በቅድሚያ እንዲኖረን ያስፈልጋል። ሁለተኛው ኑዛዜ ሲሆን ሦስተኛው ደግሞ ስለኃጢአታችን የሚሰጠንን የንስሐ ቅጣት የሚያመለክት የቀኖናን ሥርዓት መፈጸምና እንደዚሁም በካህኑ በኩል የምናገኘው የፍትሐት ጸጋ ነው።



የንስሐ ሐዘን /ጸጸት/

ንስሐ የሚገባ ሰው በመጀመሪያ ኃጢአቱን እያስታወሰ ሰውና ፈጣሪውን መበደሉን እያሰበ የሚያደርግው ሐዘን ወደ ንስሐ የሚወስድ እውነተኛ ሐዘን ስለሆነ ሃዘኑን እግዚአብሔር ይቆጥርለታል። ብፁዓን ናቸው፤ መጽናናትን ያገኛሉና» /ማቴ. ፭፥፱/ የተባለው የራሳቸውንና የሌላውን ኃጢአት እያሰቡ የሚያዝኑትን ተነሳሒያን ያመለክታል። ንስሐ ማለት ጸጸትን የሚያመለክት ቢሆንም ቁጭትና ቅንዓት የሞላበት የዓለማዊ ጸጸት ሳይሆን እውነተኛው ሐዘንና መመለስ መሆኑን በቅድሚያ መገንዘብ ይኖርብናል።

ስለ እውነተኛው ሐዘን ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንደሚከተለው ያስተምረናል። «አሁን ስለ ንስሐ ስላዘናችሁ ደስ ብሎኛል እንጂ ስላዘናችሁ አይደለም ፤ በምንም ከእኛ የተነሳ እንዳትጎዱ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ አዝናችኋልና። እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ የሆነ ሐዘን ጸጸት የሌለበትን፤ ወደ መዳንን የሚያደርሰውን ንስሐ ያደርጋልና፤ የዓለም ሐዘን ግን ሞትን ያመጣል።» /፪ኛቆሮ. ፯፥፱-፲/። እንግዲህ እውነተኛውን ሐዘን ከእንባ ጋር አድርጎ በንጹህ ልቦናና ጸሎት ለእግዚአብሔር በማቅረብ ተነሳሒው እንደገና ላለመበደል መወሰን ይኖርበታል። ውሳኔውንም ለመፈጸም የሚያስችለውን የመንፈስ ቅዱስን ረድኤት በማግኘት ሁልጊዜ ተግባራዊ መጸለይ አለበት።

ኑዛዜ

ከዚህ ቀጥሎ ተነሳሒው ኃጢአቱን ሥልጣን ክህነት ላለው ካህን ይናዘዛል። ኑዛዜ ማድረግ በቅዱሳት መጻሕፍት የታዘዘ ነው። «ከነዚህ ነገሮች በአንዲቱ በደለኛ ቢሆን የሠራውን ኃጢአት ይናዘዛል። ኃጢአት ለእግዚአብሔር የበደልን መስዋዕት ያመጣል፤ ... ካህኑ ስለ ኃጢአቱ ያስተሰርዳለታል። ... እርሱም ይቅር ይባላል።» /ዘሌ. ፭፥፭-፮፤ ፲/። ከዚህ ጥቅስ የኃጢአትን ስርየት ለማግኘት ለካህን መናዘዝ እንደሚገባ



እንማራለን። ስለዚህ ኃጢአታችንን ለአናዛዥ ካህን ከበደሉ ዓይነትና ሁኔታ ጋር ማስረዳት ይገባናል። ስንናዘዝም ከእንባና ከጸጸት ጋር ሆነን ከካህኑ ጋር አብሮ እግዚአብሔር እንደሚሰማን አምነን በእውነት መናገር ያስፈልገናል። በሽታውን የሰወረ መድኃኒት አያገኝም ተብሏልና ለነፍስ ቁስል ሐኪም ለሆነው ለካህኑ ኃጢአታችንን ከሰወርን ለነፍስ የሚሆነውን ፈውስ ለማግኘት አንችልም። «ኃጢአቱን የሚሰውር አይለማም፤ የሚናዘዝባትና የሚተዋት ግን ምሕረትን ያገኛል።» /ምሳ. ፳፰፡፲፫/ ተብሎ ተጽፏልና ስለዚህ እርስ በርሳችን በቂም በቀል ሳንያያዝ የበደልነውን እየካሰን፤ የበደለንን ይቅር እያልን ብንናዘዝና የሰማዩን አባታችን በጸሎት ብንጠይቀው ምሕረትና ፈውስን ይሰጠናል። ነገር ግን እኛ ማንንም አልበደልንም ኃጢአትም የለብንም ብንል እግዚአብሔርን ሐሰተኛ ማድረጋችን ስለሆነ እንጠንቀቅ። ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ እንዳለው «ኃጢአት የለብንም ብንል ራሳችንን እናስታለን፤ እውነትም በኛ ውስጥ የለም። በኃጢአታችን ብንናዘዝ ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን ከዓመፃም ሁሉ ሊያነጻን የታመነና ጻድቅ ነው። ኃጢአትን አላደረግንም ብንል ሐሰተኛ እናደርገዋለን ቃሉም በኛ ውስጥ የለም።» /፩ኛዮሐ. ፩፡፰-፲/።

ፍትሐትና ቀኖና

እንግዲህ ተነሳሒው በእውነት ኃጢአቱን አውቆ ለካህኑና በስውር ለሚያየውና ለሚሰማው ለእግዚአብሔር ከተናዘዘ በኋላ ከካህኑ ሁለት ነገሮችን ይቀበላል። እነሱም ፍትሐትና ቀኖና ናቸው። ፍትሐት ማለት ከኃጢአት እሥራት የሚፈታበት ነው። ቀኖና ማለት ለኃጢአቱ ምክርና ተግሳጽ የሚያገኝበትን፤ በንስሐ ቅጣት የሚቀበልበትን፤ ካሳ መቀጫ የሚከፍልበትን ሁኔታ የሚያመለክት ነው። ፍትሐት የሚሰጠው ካህኑ የንስሐውን ጸሎት ሥነሥርዓት ከፈጸመ በኋላ «እግዚአብሔር ይፍታህ» ሲል ተናዛዥ ወይም ተነሳሒው ከኃጢአቱ እሥራት

ይፈታል።ከእግዚአብሔርም ይቅርታን ያገኛል።ንስሐ የገባው ሰው ከኃጢአቱ ተፈትቶ ከእግዚአብሔር ጋር መታረቁ ታላቅ ጸጋ ነው።

ለኃጢአታችን ስርየት እንደዚህ ዓይነቱን ቀላል መንገድ ስላዘጋጅልን አምላካችን ክርስቶስን ማመስገን ይገባናል።በዙ ሳንደክም ወንድማችንና አባታችን ለሆነው ካህን በመናዘዝና ምክሩንና ቀኖናውን በመቀበል በኃጢአት ከሚመጣብን የዘላለም ቅጣት መዳናችን እጅግ ደስ የሚያሰኝ ነው ።ይህንንም ሥልጣን ለካህናት የሰጣቸው እርሱ ክርስቶስ እንደሆነ ከላይ ተገልጿል።እንግዲህ ፍትሐት የተቀበለ ተነሳሒ ሁሉ ኃጢአቱ የተሰረየ ዕለት ስለሆነ ከዘላለም የሞት ቅጣት ነጻ ይሆናል።

ምንም እንኳን ተነሳሒው ከዘላለም የሞት ቅጣት ቢድንም ዓይነቱና መጠኑ የተለያየ ጊዜያዊ ቅጣት መቀበል ይገባዋል።ይህም የንስሐ ቀኖና ይባላል። ጊዜያዊ ቅጣት ወይም ቀኖና ያስፈለገበት ምክንያት ኃጢአትን መሥራት ምን ያህል አደገኛ እንደሆነ ለተነሳሒው ለማሳሰብና ዳግመኛ እንዳይበድል ለማስጠንቀቅ እንዲሁም ደግሞ ሥጋን በመገሰጽ ለነፍሱ የጽድቅና የደህንነትን ጎዳና ለማስተማር ነው።

ምን ጊዜም ፍቅሩና ምሕረቱ ከኛ ጋር ቢሆንም እግዚአብሔር በአባትነቱ ላጠፋነው ጥፋት በጊዜያዊ ቅጣት ይቀጣናል።መልካም አባት ልጁን እንደሚገስጽና እንደሚቀጣ ዓይነት ይቀጣናል። /ዕብ. ፲፪፥፭-፲፩/። እንግዲህ ያልተገራ ልቦና ካለን ለእግዚአብሔር በማስገዛት የኃጢአታችንንም ቅጣት በደስታ በመቀበል የበለጠ ጸጋና ረድኤትን እናገኛለን። ጊዜ ያልተገረዘው ልባቸው ቢዋረድ፣የኃጢአታቸውንም ቅጣት ቢቀበሉ እኔ ለያዕቆብ የማልኩትን ቃልኪዳኔን አስባለሁ ... ምድሪቱንም አስባለሁ።» ተብሎ ተጽፏልና /ዘሌ. ፳፮፥፱፩-፱፪/።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም በዝሙት የተከሰሰውን የቆሮንቶሱን ሰው በሥጋው እንዲቀጠፍ ፈርዶበታል። «እንደዚህ በሠራው ላይ በጌታችን



በኢየሱስ ክርስቶስ ስም አሁን ፈርጄበታለሁ ... መንፈሱ በጌታ በኢየሱስ ቀን ትድን ዘንድ እንደዚህ ያለው ሰው ለሥጋው ጥፋት ለሰይጣን እንዲሰጥ ፍርዴ ነው።» /፩ኛቆሮ. ፭፥፩-፭፥፮/።ይኸው ሐዋርያ ለሁለተኛ ጊዜ በጻፈው መልእክቱ ከላይ የተጠቀሰው የቆሮንቶስ ሰው ቅጣቱ የሚበቃው ስለሆነ ማኅበረ ክርስቲያኑ ይቅርታ እንዲያደርጉለት ጠይቋል።

«እንደዚህ ላለ ሰው ይህ ከናንተ የምትበዙት የቀጣችሁት ቅጣት ይበቃዋልና እንደዚህ ያለው ከልክ በሚበዛ ሐዘን እንዳይዋጥ ይልቅ ተመልሳችሁ ይቅር ማለትና ማጽናናት ይገባችኋል።ስለዚህ ፍቅርን እንድታጸኑ እለምናችኋለሁ፤ስለዚህ ደግሞ ጽፌ ነበርና፤ ...» /፪ኛቆሮ. ፪፥፮-፲፩/። እንግዲህ የሐዋርያውን ምክር ስምተን ዛሬ የምንገኘው ክርስቲያኖችን በበደላችን ምክንያት ካህኑ የሚሰጠንን ምክርና ተግሳጽ አዳምጠን የንስሐውንም ቅጣት ማለትም ቀኖናውን ተቀብለን በደስታ ብንፈጽመው መንፈሳዊ ደህንነታችን ይጠበቃል።መንፈሳዊ ግዴታችንንም እንወጣለን።

በቤተክርስቲያናችን ቀኖና የሚሰጠው እንደ ተነሳሒው የኃጢአት ዓይነትና ሁኔታ ታይቶ ነው።ካህኑ የተነሳሒውን የኑሮ ሁኔታና ያጋጠመውን ፈተና በማስመልከት ምክርና ትምህርት ይሰጠዋል።እንደ መልካም የነፍስ ሐኪምም እንደበሽታው ሁኔታ ካህኑ አስፈላጊውን የነፍስ መድኃኒት ይሰጠዋል።የቀኖናአሰጣጥመንገዱናዓይነቱብዙነው።ለአንዳንዱ ተነሳሒ የቃል ምክርና ተግሳጽ ብቻ የሚበቃው አለ።ለሌላው ጸም ብቻ ወይም ከስግደት ጋር ቀኖና ይሰጠዋል።ልዩ የንስሐ ጸሎት፣ምጽዋት፣ለተበደለው ወገን ካሳ መክፈል፣ለችግረኞች አገልግሎት መስጠት አስፈላጊም ከሆነ ለተወሰነ ጊዜ ከቁርባን መለየት ወይም ልዩ ልዩ አስቸጋሪ ነገሮችን መፈጸም ወይም ለቤተክርስቲያን መንፈሳዊና ማኅበራዊ ኑሮ የሚጠቅሙ የጉልበትም ሆነ የአዕምሮ ሥራ መሥራትና የመሳሰሉት ሁሉ ከቀኖና ቤተክርስቲያን ይቆጠራሉ።

እንግዲህየሚሰጠንንቀኖና ሁሉ በደስታ ተቀብለን ብንፈጽመው ለነፍሳችንም



ሆነ ለሥጋችንም የሚጠቅም ጸጋና በረከትን እናገኛለን። እንዲያውም «ሞት የማይገባውን ኃጢአት» ያደረጉትን ዘመዶችንና ባልንጀሮችን ሁሉ እያሰብን፤ በጸሎት እየማለድን እነርሱም ንስሐ እንዲገቡ እየመከርን በገዛ ፈቃዳችን ካህኑ ለራሳችን ከሰጠን ቀኖና በመጨመር ብንፈጽመው በኃጢአት ለተጎዱት እህቶችና ወንድሞች የእግዚአብሔርን ምሕረት እንደሚያስገኝላቸው አያጠራጥርም። እንደዚህ አድርጎ ስለ ባልንጀራው ደህንነት እግዚአብሔርን ለሚለምን ሰው ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ እንዳለው «ሞትም የማይገባውን ኃጢአት ላደረጉ ሕይወትን ይሰጥለታል» /፩ኛዮሐ. ፭፡፲፮/።

፪.፫ የንስሐ ውጤቱ ምንድነው?

ያለ ንስሐ ድኅነተ የለም። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ “ንስሐ ባትገቡ ሁላችሁ እንዲሁ ትጠፋለችሁ” ብሏል። ሉቃ ፲፫፡፫ በቆርነሌዎስ ቤት የተሰበሰቡ ሰዎች የቅዱስ ጴጥሮስ ስብከት ሰምተው የንስሐን ጥቅም ስለተረዱ “እንኪያስ እግዚአብሔር ለአህዛብ ለሕይወት የሚሆን ንስሐን ሰጣቸው” የሐዋ ፲፩፡፲፰ በማለት እምነታቸውን ገልጸዋል። በዘመኑ አንዳንድ ሰዎች የክርስቶስ ደም ኃጢአትን ለመደምሰስ ፈሷልና አሁን ንስሐ መግባት ለምን ያስፈልጋል? ይላሉ። ነገር ግን ንስሐ በመግባታችን በፈሰሰው የክርስቶስ ደም ተጠቃሚዎች እንሆናለን እንጂ ቤዛነቱን መቃወማችን አይደለም። ኃጢአትን እየሰሩ ደም ይበቃል ብሎ መቀመጥ ግን በፈሰሰው ደም መቀለድ ነው። ኃጢአትን መሥራት ኢየሱስ ክርስቶስን እንደ መስቀል ነው። ዕብ ፮፡፱-፮ ዮሐንስ በክርስቶስ ደም መንፃተችንን ሊገልጽ “... የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻናል” ካለ በኋላ በኃጢአታችን ሳንናዘዝ በደሙ ተቀድለን ሳለን ኃጢአት በመሥራታችን ከቤዛነቱ ውጪ መሆናችንን ሳንገነዘብ፤ ኃጢአት የለብንም በማለት ስለ ምንኖረው ሕይወት “ኃጢአት የለብንም ብንል ራሳችንን እናስታለን እውነትም በእኛ ውስጥ የለም” ይለል። ስለ ንስሐ ሕይወትም በኃጢአታችን ብንናዘዝ



ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን ከአመጣም ሊአነጻን የታመነና ጽድቅ ነው። ይላል።

፩ኛ ዩሐ ፩፡፭-፱፣ ምሳሌ ፳፰፡፲፫ ንስሐ ኃጢአትን እንደሚያስተሰርይ ቅዱስ ጴጥሮስ “ንስሐ ግቡ ኃጢአታችሁም ይሰረይ ዘንድ” ይላል።

የማጠቃለያ መልመጃዎች

ለሚከተሉት ጥያቄዎች ትክክለኛውን ምላሽ የያዘውን ፊደል በመምረጥ በተሰጠው ክፍት ቦታ ላይ ጻፉ።

— ፩. ከፀሐፊ ትእዛዛት ይመደባል።

ለ/ አቶስረቅ

ሐ/ የሚያስታርቁ ብፁዓን ናቸው መ/ ሁሉም

_____ ፪. እግዚአብሔር ከሥራው ሁሉ ስላረፈ ይህንን ቀን
ቀደሰው.....

ለ/ የመጀመሪያውን ቀን

ሐ/ እርዳታ ዕለት **መ/ ሁሉም**

፫. የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ መጥራት ነው።

ለ/ ያለምክንያት መጥራት

ሐ/ በአምልኮ ጣዖት

— **፲.በመጽሐፍ ቅዱስ የሐሰት አባት ተብሏል**

ለ/ ዴማስ

ሐ/ ዲያብሎስ መ/ አርዮስ

— **፩.** ከሚከተሉት አንዱ ሐሰተኛ ምስክር ነው?

ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ሰባተኛ ክፍል

ለ/ አርዮስ

መ/ ሁሉም

_____ ጌ. የሚሰርቅ ሰው ምክንያቱ ነው።

ሀ/ የእምነት (ሃይማኖት) አለመኖር

ለ/አግዚኦብሔርን አለመፍራት

ሐ/ ስግብግብነት፣ ድኅነት፣ ልምድ

መ/ ሁሉም/ ለ ና ሐ

— **፩. ኃጢአት** ነው።

ለ/ አመጽ

ሐ/ በጎ ነገርን አውቆ አለመሥራት ነው መ/ ሁሉም ሠ/ ሀ ና ለ

— ጽ. የአመንዝራነት ሕይወት ያልሆነው የትኛው ነው?

ሰ/ የአምልኮተ ጣዖት

መ/ መልሱ የለም

_____ ሀ. ሰው በሐሰት የሚመሰክረው ከሚከተሉት በየትኛው ምክንያት ነው?

ሰ/ በዘረኝነትና በጥቅም

σθ/ υ ς ρ

— ፲. አታመንዝር የሚለው ሕግ የተሰጠበት ዓላማ ነው።

ሀ/ በዋጋ ስለተገዛን፣ በሥጋችን እግዚአብሔርን ማክበር ስላለብን



በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የሰ/ት/ቤቶች ማደራጃ መምሪያ
የመንበረ ፓትርያርክ (ዓለም አቀፍ) የሰ/ት/ቤቶች አንድነት

መ/ ከጳግዚአብሔር

ሠ/ ሁሉም

——— ፲፭. የሰው ልጅ እንዳይሰረቅበት ሊንከባከባቸውና ሊጠብቃቸው የሚገቡ

ሦስት ነገሮች ምንድን ናቸው?

ሀ/ ሕይወት፣ ትዳርና፣ ንብረት

ለ/ ወርቅ፣ ብርና፣ ልብስ

ሐ/ መጽሐፍ፣ ጋዜጣና፣ መጽሔት

መ/ ሀ ና ለ

——— ፲፮. ሰው የሌሎችን ሀብትና ንብረት የሚሰርቅበት ጥበብ ነው

ሀ/ በሚዛን፣ በስፍር፣ በልውውጥ ማጭበርበር

ለ/ አራጣና ጉቦ በመቀበል

ሐ/ ለሠራተኛ ከሚገባው በታች በመክፈል

መ/ ሁሉም

——— ፲፯. «ጌታችን ነፍሳትን የሚሰርቁትን ሌቦች ይላቸዋል» (ዮሐ ፲) ለመሆኑ እንዴት ይሰርቃሉ?

ሀ/ በነፋቄ፣ በሐሰት ትምህርትና ትንቢት

ለ/ ወደ ኀጢአት መንደር ወደ ሞት መንደር በመውሰድ

ሐ/ በማገትና በአካል በመስረቅ

መ/ ሀ ና ለ

ሠ/ ሁሉም

የሚከተሉትን ጥያቄዎች አብራሩ።

፩. በሃይማኖትና ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ሕግጋት ትምህርት መሠረት መውደድ ያለብን በሃይማኖት የሚመስለንን ብቻም ሳይሆን ሰውን ሁሉ፣ ጠላትንም ጭምር ነው። አልፎ ተርፎም ራስን አሳልፎ እስከ መስጠት ያደርሳል። ይህን መነሻ በማድረግ አፍቅሮተ ሰብእን በተመለከተ ከራስዎ ነባራዊ ሁኔታ በመነሳት ይህ በተግባር እንዴት ሊሆን እንደሚችል ትንትኔ ይስጡ?

፪. ሰው እግዚአብሔርን የሚሰርቅባቸው መንገዶች ምንድናቸው?

፫. እግዚአብሔርን መውደድ ሰውን መውደድ ነው። ወይስ ሰውን መውደድ እግዚአብሔርን መውደድ ነው። የትኛው መቅደም አለበት? አብራሩ።

ዋቢ መጻሕፍት

መጽሐፍ ቅዱስ
ፍትሐ ነገስት
ሥነ ምግባራዊ ጥበብ
መርሐ ሕይወት
ወንጌል ትርጓሜ
ዐበይት ሥነ ምግባራት
እግዚአብሔርን መፍራት
ክርስቲያናዊ ሕይወት
ሕግጋተ እግዚአብሔር
እግዚአብሔር ካርታ
ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር
ክርስቲያን እና ክርስትና
በሥጋችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ



የሰንበት ት/ቤት አመራር እና መምህራን
እንዲሁም ተማሪዎችና ወላጆች በመጽሐፉ ላይ
ያላችሁን ማንኛውም አስተያየት እና ግብዓት
በሚከተለው አድራሻ ላኩልን

office@eotc-gssu.org

https://t.me/GSSUCurriculum_bot



ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር

ሰባተኛ ክፍል

አሥርቱ ትእዛዛት

ከኔ በቀር ሌላ
አማልክት አታምልክ

የእግዚአብሔርን ስም
በከንቱ አትጥራ

የሰንበትን ቀን
ትቀድሰው ዘንድ
አስብ

እናት እና አባትህን
አክብር

አትግደል

አታመንዝር

አትስረቅ

በሐሰት አትመስክር

የባለንጀራህን ሀብት
አትመኝ

ባለንጀራህን እንደ
ራስህ



በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የሰ/ት/ቤቶች ማደራጃ መምሪያ የመንበረ ፓትርያርክ

(ዓለም አቀፍ) የሰ/ት/ቤቶች አንድነት